

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2008/48/EK IRÁNYELVE

(2008. április 23.)

a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ meghatározza a fogyasztói hitelmegállapodások közösségi szintű szabályait.
- (2) 1995-ben a Bizottság jelentést tett közzé a 87/102/EGK irányelv alkalmazásáról, és az érdekelt felekkel széles körű konzultációt folytatott. 1997-ben a Bizottság összefoglaló jelentést tett közzé az 1995. évi jelentésre adott reakciókról. 1996-ban egy második jelentést készített a 87/102/EGK irányelv alkalmazásáról.
- (3) A jelentések és konzultációk jelentős eltéréseket állapítottak meg az egyes tagállamok jogszabályai között általában a természetes személyeknek nyújtott hitelek és különösen a

fogyasztói hitel területén. A 87/102/EGK irányelvet átültető nemzeti jogszabályok elemzéséből kiderül, hogy a tagállamok a 87/102/EGK irányelv mellett a jogi vagy gazdasági helyzet nemzeti szintű különbségei következtében eltérő fogyasztóvédelmi mechanizmusokat alkalmaznak.

- (4) Az ezekből a nemzeti különbségekből származó *de facto* és *de iure* helyzet egyes esetekben a közösségi hitelezők közötti verseny torzulásához vezet, és akadályokat hoz létre a belső piac működését illetően olyan esetekben, amikor a tagállamok a 87/102/EGK irányelvben előírtaknál szigorúbb kötelező rendelkezéseket fogadtak el. Ez korlátozza a fogyasztók lehetőségét arra, hogy a határokon átnyúló hitelek fokozatosan növekvő elérhetőségét közvetlenül kihasználják. Az ilyen torzulások és korlátozások viszont következményekkel járhatnak az áruk és szolgáltatások iránti kereslet tekintetében.
- (5) Az utóbbi években a fogyasztóknak ajánlott és az általuk igénybe vett hiteltípusok jelentős mértékben fejlődtek. Új hiteleszközök jelentek meg, és igénybevételük folyamatosan növekszik. Szükséges tehát a meglévő rendelkezések módosítása, és adott esetben alkalmazási körük kiterjesztése.
- (6) A Szerződéssel összhangban a belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk és szolgáltatások szabad mozgása és a letelepedés szabadsága. Egy átláthatóbb és hatékonyabb hitelpiacnak a belső határok nélküli térségen belül történő kialakulása létfontosságú a határokon átnyúló tevékenységek előmozdítása érdekében.
- (7) Annak érdekében, hogy a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását megkönnyítsék, számos kulcsfontosságú területen harmonizált közösségi keretről szükséges rendelkezni. Figyelemmel a fogyasztói hitelek folyamatosan fejlődő piacára és az európai polgárok fokozódó mobilitására, az előretékinő közösségi jogalkotásnak, amely képes a hitel jövőbeli formáihoz alkalmazkodni és amely a tagállamok számára a végrehajtás során megfelelő mértékű rugalmasságot biztosít, segítenie kell a fogyasztói hitelek tárgyában modern jogszabályok megalkotását.

⁽¹⁾ HL C 234., 2003.9.30., 1. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2004. április 20-i véleménye (HL C 104. E, 2004.4.30., 233. o.), a Tanács 2007. szeptember 20-i közös állásponja (HL C 270. E, 2007.11.13., 1. o.) és az Európai Parlament 2008. január 16-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2008. április 7-i határozata.

⁽³⁾ HL L 42., 1987.2.12., 48. o. A legutóbb a 98/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (HL L 101., 1998.4.1., 17. o.) módosított irányelv.

- (8) Fontos, hogy a piac a fogyasztók bizalmának biztosítása érdekében megfelelő szintű fogyasztóvédelmet nyújtson. Így lehetségesnek kell lennie, hogy a hitelajánlatok szabad mozgása mind a hitelajánló, mind a hiteligénylő számára optimális körülmények között valósuljon meg, kellő figyelmet fordítva az egyes tagállamok sajátos körülményeire.
- (9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve, hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek eltérnek az ezen irányelvben meghatározottaktól. Ilyen korlátozás azonban csak olyan esetben alkalmazandó, amikor harmonizált rendelkezések szerepelnek ebben az irányelvben. Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. Ennek megfelelően a tagállamok például fenntarthatnak vagy bevezethetnek nemzeti rendelkezéseket az eladó vagy a szolgáltatást nyújtó és a hitelező egyetemleges felelősségére vonatkozóan. A tagállamok számára biztosított ezen lehetőség további példáját alkotják az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek fenntartják vagy bevezetik az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés felmondásának jogát, amennyiben a fogyasztó a hitelmegállapodástól való elállás jogát gyakorolja. E tekintetben a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a nyílt végű hitelmegállapodások esetében olyan minimális időszakot állapítsanak meg, amelynek a törlesztés hitelező általi kérelmezésének időpontja és a hitel törlesztésének időpontja között el kell telnie.
- (10) Az ezen irányelvben szereplő meghatározások kijelölik a harmonizáció alkalmazási körét. A tagállamoknak az irányelv rendelkezései végrehajtására vonatkozó kötelezettségét éppen ezért az irányelvnek az e meghatározások által kijelölt alkalmazási körére kell korlátozni. Ezen irányelv ugyanakkor – a közösségi jognak megfelelően – nem érinti ezen irányelv rendelkezéseinek tagállamok általi alkalmazását olyan területekre, amelyek kívül esnek az irányelv alkalmazási körén. A tagállamok így módon fenntarthatnak vagy bevezethetnek ezen irányelv alkalmazási körébe nem tartozó – például 200 EUR-nál kisebb vagy 75 000 EUR-nál nagyobb összegű – hitelmegállapodásokra vonatkozóan olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek. Ezen túlmenően a tagállamok az irányelv rendelkezéseit a kapcsolt hitelmegállapodásoknak az irányelvben szereplő fogalmába nem tartozó kapcsolt hitelekre is alkalmazhatják. Így a kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezések adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés finanszírozására csak részben szolgáló hitelmegállapodásokra is alkalmazhatók.
- (11) Olyan különös hitelmegállapodások esetében, amelyekre ezen irányelvnek csak egyes rendelkezései alkalmazandók, a tagállamok nem fogadhatnak el ezen irányelv más rendelkezéseinek végrehajtását célzó nemzeti jogszabályokat. A tagállamok számára ugyanakkor biztosítani kell, hogy nemzeti jogszabályaikban az ezen irányelv által nem harmonizált egyéb szempontok vonatkozásában a hitelmegállapodások ilyen típusait szabadon szabályozhassák.
- (12) A folyamatos szolgáltatásnyújtással vagy hasonló termékek értékesítésével kapcsolatos olyan megállapodások, amelyek értelmében a fogyasztó részletekben fizet a teljes időtartam alatt, az érintett szerződő felek érdekeit, valamint az ügyletek feltételeit és teljesítését tekintve jelentős mértékben különbözhetnek az ezen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodásoktól. Ezért egyértelművé kell tenni, hogy ezen irányelv alkalmazásában az ilyen megállapodások nem tekintendők hitelmegállapodásnak. Ilyen megállapodások típusai magukban foglalják az olyan biztosítási szerződést, amelynek értelmében a biztosítást havi részletekben fizetik.
- (13) Ez az irányelv nem vonatkozik bizonyos hitelmegállapodástípusokra, mint pl. a halasztott terhelési kártyák, amelyek feltételei alapján a hitelt három hónapon belül kell visszafizetni és csak jelentéktelen díjakat számolnak fel.
- (14) Az ingatlanfedezettel biztosított hitelnyújtásra vonatkozó hitelmegállapodásokat ki kell zárni az irányelv hatálya alól. Az ilyen hitel nagyon sajátos típust képvisel. Ki kell zárni az irányelv alkalmazási köréből továbbá az olyan hitelmegállapodásokat is, amelyek célja földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjoga megszerzésének vagy fenntartásának finanszírozása. Nem kell azonban kizárni hitelmegállapodásokat az irányelv hatálya alól kizárólag azért, mert egy meglévő épület felújítását vagy értéknövelését szolgálják.
- (15) Ezen irányelv rendelkezéseit attól függetlenül kell alkalmazni, hogy a hitelező jogi vagy természetes személy-e. Az irányelv nem érinti azonban a tagállamok azon jogát, hogy a közösségi joggal összhangban a fogyasztói hitelek nyújtását kizárólag jogi személyekre vagy egyes jogi személyekre korlátozzák.
- (16) Ezen irányelv bizonyos rendelkezései olyan természetes és jogi személyekre (hitelközvetítőkre) alkalmazandók, akik/ amelyek kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységük során díj ellenében kínálnak vagy ajánlanak fel fogyasztóknak hitelmegállapodásokat, hitelmegállapodást előkészítő tevékenységgel segítik a fogyasztókat vagy hitelmegállapodásokat kötnek a fogyasztókkal a hitelező nevében. Ezen irányelv alkalmazásában nem tekintendők hitelközvetítőnek az olyan szervezetek, amelyek megengedik, hogy személyüket hiteltermékek – például hitelkártyák – reklámozására használják fel, és amelyek esetlegesen e terméket tagjaiknak ajánlhatják is.
- (17) Ez az irányelv a hitelközvetítőknél csak bizonyos, a fogyasztók felé fennálló kötelezettségeit szabályozza. A tagállamok számára ezért szavatolni kell, hogy továbbra is szabadon tarthassanak fenn vagy vezethessenek be a

hitelközvetítőkre vonatkozó kiegészítő kötelezettségeket, beleértve az olyan feltételeket, amelyek értelmében a hitelközvetítő díjazást kaphat a fogyasztótól, aki igénybe kívánja venni szolgáltatását.

- (18) A fogyasztók számára védelmet kell biztosítani a tisztességtelen vagy megtévesztő gyakorlatokkal szemben, különös tekintettel az információknak a hitelező által történő nyilvánosságra hozatalára, összhangban a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK tanácsi és európai parlamenti irányelvvel („a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”) ⁽¹⁾. Ebben az irányelvben azonban külön rendelkezni kell a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos reklámokról, valamint az alapvető információk bizonyos elemeiről, amelyeket a fogyasztók rendelkezésére kell bocsátani különösen annak érdekében, hogy a különféle ajánlatokat összehasonlíthassák. Az ilyen információkat egyértelmű, világos és jól látható módon kell nyújtani, reprezentatív példa útján. Egy plafont kell meghatározni, amennyiben nem lehetséges a hitel teljes összegét a teljes rendelkezésre bocsátott összegként meghatározni, különösen, ha a hitelmegállapodás a fogyasztó számára korlátozott lehívási lehetőséget tesz lehetővé. A plafon azt a legmagasabb hitelösszeget jelzi, amely a fogyasztó rendelkezésére bocsátható. Ezen túlmenően a hitelköltségekről szóló információt nem tartalmazó reklámok tekintetében a tagállamok számára biztosítani kell, hogy nemzeti jogszabályaikban továbbra is szabadon rendelkezzenek a tájékoztatásra vonatkozó követelményekről.
- (19) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a tények teljes ismeretében hozhassanak döntést, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk a hitel feltételeiről, költségeiről és kötelezettségeikről olyan tájékoztató formájában, amelyet a fogyasztók magukkal vihetnek és tanulmányozhatnak. Az ajánlatok lehető legteljesebb mértékű átláthatósága és összehasonlíthatósága érdekében az ilyen tájékoztatásnak különösen magában kell foglalnia a hitelre alkalmazandó teljeshiteldíj-mutatót, amelyet a Közösség egész területén ugyanolyan módon kell meghatározni. Mivel a teljeshiteldíj-mutató ebben a szakaszban csak példával jelezhető, az ilyen példának reprezentatívnak kell lennie. Ezért ennek meg kell felelnie például az adott hitelmegállapodás-típus alapján nyújtott hitel átlagos futamidejének és teljes összegének, és adott esetben a vásárolt árukra. A reprezentatív példa meghatározásakor az egyes hitelmegállapodás-típusoknak egy bizonyos piacon tapasztalható gyakoriságát is figyelembe kell venni. A hitelkamatláb, a részletek gyakorisága és a kamatok tőkésítése tekintetében a hitelezők az adott fogyasztói hitelek esetén alkalmazott hagyományos számítási módszereiket veszik igénybe.
- (20) A hitel fogyasztó által viselt teljes költsége minden költséget magában foglal, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat, a hitelközvetítői díjat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie, a közjegyzői költségeket kivéve. A hitelező tényleges költségszámát objektív módon kell megbecsülni, a szakmai gondosság követelményeit is figyelembe véve.
- (21) Azok a hitelmegállapodások, amelyek keretében a hitelkamatláb a hitelmegállapodásban szereplő referenciakamatláb változásaival összhangban rendszeresen felülvizsgálják, nem tekintendők rögzített hitelkamatlábú hitelmegállapodásoknak.
- (22) A tagállamok számára biztosítani kell, hogy továbbra is szabadon tarthassanak fenn vagy vezethessenek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek megtiltják a hitelezőnek, hogy a fogyasztótól a hitelmegállapodással kapcsolatban bankszámla nyitását, egyéb járulékos szolgáltatási megállapodás megkötését, vagy az ilyen bankszámlák vagy járulékos szolgáltatások költségeinek vagy díjainak megfizetését követelje. Azokban a tagállamokban, amelyekben az ilyen kombinált ajánlatok megengedettek, a fogyasztókat a hitelmegállapodás megkötését megelőzően tájékoztatni kell minden olyan járulékos szolgáltatásról, amely elsősorban vagy a meghirdetett feltételek alapján a hitel megszerzéséhez kötelező. E járulékos szolgáltatások költségét a hitel teljes költségébe bele kell számítani, vagy amennyiben e költségek összege előzetesen nem meghatározható, a fogyasztóknak a szerződés megkötését megelőzően megfelelő tájékoztatást kell kapniuk e költségek létezéséről. A hitelezőről az vélelmezhető, hogy ismeri a saját maga által vagy egy harmadik személy nevében a fogyasztónak kiajánlott járulékos szolgáltatások költségeit, kivéve, ha azok ára a fogyasztó egyedi jellemzőitől vagy sajátos helyzetétől függ.
- (23) Egyedi hitelmegállapodás-típusok esetében azonban – a fogyasztóvédelem megfelelő szintjének a hitelezők vagy adott esetben a hitelközvetítők túlzott megterhelése nélküli biztosítása érdekében – helyénvaló az ezen irányelvben a szerződés megkötését megelőző tájékoztatásra vonatkozóan előírt követelmények korlátozása, figyelembe véve az ilyen típusú megállapodások sajátos jellegét.
- (24) A fogyasztót a hitelmegállapodás megkötése előtt széleskörűen tájékoztatni kell, tekintet nélkül arra, hogy a hitel forgalmazásában részt vesz-e hitelközvetítő. Ezért általában a szerződés megkötését megelőző tájékoztatásra vonatkozó követelményeket a hitelközvetítőre is alkalmazni kell. Amennyiben azonban az eladó és a szolgáltatók járulékos tevékenység keretében foglalkoznak hitelközvetítéssel, nem helyénvaló őket az ezen irányelv szerinti, a szerződés megkötését megelőző tájékoztatásra vonatkozó jogi kötelezettséggel terhelni. Az eladó és a szolgáltató például akkor tekinthető járulékos tevékenység keretében hitelközvetítőnek, ha hitelközvetítői tevékenysége nem kereskedelmi, üzleti vagy szakmai tevékenységének fő célját jelenti. A fogyasztóvédelem ezekben az esetekben is megfelelő szinten valósul meg, mivel a hitelező feladata annak biztosítása, hogy a fogyasztó a szerződés megkötését megelőzően akár a hitelközvetítő részéről – amennyiben a hitelező és a hitelközvetítő így állapodik meg –, akár más megfelelő módon teljes körű tájékoztatásban részesüljön.
- (25) A fogyasztónak a hitelmegállapodás megkötése előtt adott tájékoztatás esetlegesen kötelező jellegét és azt az időszakot, amely alatt a hitelező köteles azt betartani, a tagállamok szabályozhatják.
- (26) A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell tenniük annak érdekében, hogy – hitelpiacuk sajátos jellemzőit is

⁽¹⁾ HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

figyelembe véve – a hitelviszony valamennyi szakasza folyamán felelősségteljes gyakorlatot mozdítsanak elő. Ezen intézkedések magukban foglalhatják például a fogyasztók tájékoztatását és oktatását is, ideértve a nemfizetéshez és a túlzott eladósodáshoz kapcsolódó veszélyekre való figyelemztetést is. A bővülő hitelpiacon különösen fontos az, hogy a hitelezők ne vegyenek részt felelőtlen hitelügyletekben, vagy ne adjanak hitelt előzetes hitelképességi vizsgálat nélkül, és a tagállamoknak megfelelő ellenőrzést kell végezniük, hogy elkerülhető legyen az ilyen magatartás; továbbá, amennyiben ezt teszik, a tagállamok a hitelezőkre alkalmazandó szankciók meghatározására legyenek jogosultak. A hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2006. június 14-i 2006/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ hitelkockázati rendelkezéseinek sérelme nélkül a hitelezők felelőssége, hogy egyenként felmérjék a fogyasztók hitelképességét. Ennek érdekében a hitelezők nemcsak a fogyasztó által az adott hitelmegállapodás előkészítése során megadott információkat használhatják fel, hanem egy hosszú ideje fennálló kereskedelmi kapcsolat során szerzett információkat is. A tagállamok hatóságai is megfelelő utasításokat és iránymutatásokat adhatnak a hitelezőknek. A fogyasztóknak szintén körültekintően és szerződéses kötelezettségeik betartásával kell eljárniuk.

- (27) A szerződéskötést megelőzően biztosítandó tájékoztatás ellenére a fogyasztónak még kiegészítő segítségre is szüksége lehet ahhoz, hogy eldönthesse, hogy a kínált termékek közül melyik hitelmegállapodás a legmegfelelőbb igényei és pénzügyi helyzete szempontjából. Ezért a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők a fogyasztónak kínált hiteltermékek tekintetében megadják az ilyen segítséget. Adott esetben a szerződéskötést megelőző fontos információkat, továbbá az ajánlott termékekkel kapcsolatos alapvető jellemzőket személyre szabottan kell a fogyasztó tudomására hozni oly módon, hogy a fogyasztó számára érthető legyen, hogy e termékek milyen hatással lehetnek gazdasági helyzetére. Adott esetben a segítségnyújtás e kötelezettségét a hitelközvetítőkre is alkalmazni kell. A tagállamok meghatározhatják, hogy – azon helyzet sajátos körülményeinek figyelembevételével, amelyben a hitelkijárlás megtörténik, valamint a fogyasztósegítség iránti igényének és az egyedi hiteltermékek jellegének szem előtt tartásával – az ilyen magyarázatot mikor és milyen mértékben kell megadni a fogyasztónak.
- (28) A fogyasztó hitelképességének elbírálásához a hitelezőnek a megfelelő adatbázisokat is meg kell tekintenie; a jogi és a tényleges körülmények megkövetelhetik, hogy ez a betekintés esetenként eltérő mértékű legyen. A hitelezők közötti verseny bármilyen torzulásának megakadályozása érdekében biztosítani kell, hogy a hitelezők hozzáférjenek magán- vagy állami fenntartású adatbázisokhoz az olyan tagállam fogyasztóira vonatkozóan, amelyben – az adott tagállam hitelezőivel összehasonlítva – nem megkülönböztetéstől mentes feltételek mellett telepedtek le.
- (29) Amennyiben a hiteligénylést adatbázisba való betekintés alapján utasítják vissza, a hitelező a fogyasztót tájékoztatja erről és a szóban forgó adatbázis jellemzőiről. A hitelező azonban nem kötelezhető az ilyen tájékoztatás megadására

abban az esetben, ha ezt egyéb közösségi jogszabályok, például a pénzmosásról vagy a terrorizmus finanszírozásáról szóló jogszabályok tiltják. Ezenfelül ilyen tájékoztatás nem adható, ha ez a közrend vagy a közbiztonság – például bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése vagy büntetőeljárás lefolytatása – céljaival ellentétesnek bizonyul.

- (30) Ezen irányelv nem szabályozza a hitelmegállapodások érvényességével kapcsolatos szerződésjogi kérdéseket. Ezért a tagállamok e területen fenntarthatnak vagy bevezethetnek a közösségi joggal összhangban lévő nemzeti rendelkezéseket. A tagállamok megállapíthatnak a hitelmegállapodás megkötésére irányuló ajánlatra vonatkozó jogszabályokat, különösen az ajánlattétel időpontjára, valamint arra az időszakra vonatkozóan, amely során az ajánlat a hitelezőre nézve kötelező erejű. Amennyiben az ajánlattételre az ezen irányelv által előírt, a szerződéskötést megelőző tájékoztatással egy időben kerül sor, azt, mint bármely egyéb kiegészítő információt, amelyet a hitelező a fogyasztónak meg kíván adni, külön dokumentumban kell biztosítani, amely az általános európai fogyasztói hiteltájékoztatóhoz csatolható.
- (31) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a hitelmegállapodás szerinti jogaikat és kötelezettségeiket megismerhessék, a hitelmegállapodásnak világosan és tömören tartalmaznia kell valamennyi szükséges információt.
- (32) A teljes átláthatóság érdekében a fogyasztó részére tájékoztatást kell nyújtani a hitelkamatlábról, mind a szerződéskötést megelőző szakaszban, mind a hitelmegállapodás megkötésekor. A szerződéses jogviszony során a fogyasztót értesíteni kell a változó hitelkamatláb változásairól, valamint a visszafizetések ebből adódó változásairól. Ez nem sérti a fogyasztók tájékoztatásához nem kapcsolódó nemzeti jogszabályok rendelkezéseit, amelyek – a fizetésekre vonatkozó változtatások kivételével – a hitelkamatlábakat és az egyéb, hitelre vonatkozó gazdasági feltételeket érintő változtatások feltételeit vagy azok következményeit állapítják meg, például azt, hogy a hitelezőnek kizárólag abban az esetben van joga a hitelkamatláb megváltoztatásához, ha az ilyen változtatásra ésszerű indoka van, vagy azt, hogy a fogyasztónak a hitelkamatláb vagy egyéb, a hitelre vonatkozó gazdasági feltétel megváltozása esetén jogában áll a szerződést megszüntetni.
- (33) A szerződő feleknek jogot kell biztosítani a nyílt végű hitelmegállapodás szokásos megszüntetésére. Ezen túlmenően amennyiben a hitelmegállapodás ezt tartalmazza, biztosítani kell a hitelező számára a jogot, hogy objektív indokokkal alátámasztott esetben felfüggeszthesse a fogyasztó azon jogát, hogy nyílt végű hitelmegállapodás alapján lehívást kezdeményezzen. Ilyen indokok lehetnek a hitel nem engedélyezett vagy csalárd felhasználásának gyanúja, vagy annak jelentősen megnövekedett kockázata, hogy a fogyasztó nem képes a hitel-visszafizetési kötelezettségének eleget tenni. Ezen irányelv nem érinti a szerződésjog területéhez tartozó azon nemzeti jogszabályokat, amelyek a szerződő felek azon jogát szabályozzák, hogy a hitelmegállapodást szerződésszegés alapján megszüntessék.

⁽¹⁾ HL L 177., 2006.6.30., 1. o. A legutóbb a 2008/24/EK irányelvvel (HL L 81., 2008.3.20., 38. o.) módosított irányelv.

- (34) Annak érdekében, hogy a hasonló területeken az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárásokat közelíteni lehessen, szükséges rendelkezni az elállás szankció és indokolási kötelezettség nélküli jogáról, a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértekesítéssel történő forgalmazásáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽¹⁾ meghatározottakhoz hasonló feltételek mellett.
- (35) Amennyiben a fogyasztó olyan hitelmegállapodástól áll el, amellyel összefüggésben árura tett szert és különösen a részletfizetésre történő vásárlástól, a vásárlás kötelezettségét kilátásba helyező bérleti vagy haszonbérleti szerződéstől, ezen irányelv nem érinti a tagállamoknak az áru viszszaadására vagy bármely kapcsolódó kérdésre vonatkozó szabályozását.
- (36) Bizonyos nemzeti jogszabályok már úgy rendelkeznek, hogy a finanszírozást ne lehessen a fogyasztók rendelkezésére bocsátani egy meghatározott határidő lejárta előtt. Ezekben az esetekben a fogyasztók adott esetben biztosítani kívánják, hogy megkapják a korábban vásárolt árukat vagy szolgáltatásokat. Ezért kapcsolódó hitelmegállapodások esetén a tagállamok kivételesen előírnyozhatják, hogy amennyiben a fogyasztó kifejezetten korai kézhezvételt kíván, az elállási jog gyakorlására nyitva álló határidő lecsökkenthető legyen arra a határidőre, amelynek lejárta előtt nem lehet finanszírozást nyújtani.
- (37) Kapcsolt hitelmegállapodások esetén kölcsönös függési viszony van az áruk vagy szolgáltatások beszerzése és az e célból kötött hitelmegállapodás között. Következésképpen amennyiben a fogyasztó – a közösségi jog alapján – adásvételi megállapodás kapcsán az elállás jogát gyakorolja, a továbbiakban a kapcsolt hitelmegállapodás nem kötelezheti. Ez nem érinti a nemzeti jog kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezéseit azokban az esetekben, amikor az adásvételi megállapodás semmissé vált, vagy amennyiben a fogyasztó a nemzeti jog alapján gyakorolta ezen elállási jogot. Nem érinti továbbá a fogyasztó nemzeti jog által biztosított azon jogait, amelyek szerint a fogyasztó és az eladó vagy a szolgáltató között nem kerülhet sor semmilyen kötelezettségvállalásra, sem fizetésre mindaddig, amíg a fogyasztó alá nem írta az áruk vagy szolgáltatások megvásárlását finanszírozó hitelmegállapodást.
- (38) Lehetővé kell tenni, hogy a fogyasztó bizonyos feltételek mellett az adásvételi megállapodással összefüggő problémák esetén jogorvoslattal élhessen a hitelezővel szemben. A tagállamoknak ugyanakkor meg kell határozniuk, hogy a fogyasztó – mielőtt még a hitelezővel szemben gyakorolhatná a jogorvoslati jogát – az értékesítővel vagy a szolgáltatásnyújtóval szemben milyen mértékben és milyen feltételek mellett élhet jogorvoslattal, különösen peres eljárás kezdeményezésével az előbbieket ellen. Ezen irányelv a fogyasztókat nem foszthatja meg az eladó vagy a szolgáltató és a hitelező együttes és egyetemleges felelősséget előíró nemzeti rendelkezések által biztosított jogaiktól.
- (39) A fogyasztónak joga van kötelezettségeit a hitelmegállapodásban megállapított teljesítési időpontot megelőzően teljesíteni. A határidő előtti részleges vagy teljes visszafizetés esetén a hitelező jogosult a határidő előtti visszafizetéssel közvetlenül összefüggő költségei ellentételezéséhez, figyelembe véve a hitelező bármely megtakarítását is. Ugyanakkor az ellentételezés kiszámítási módszerének meghatározása érdekében néhány elvet fontos tiszteletben tartani. A hitelező számára biztosított ellentételezés kiszámításának átláthatónak és a fogyasztók által érthetőnek kell lennie már a szerződéskötést megelőző fázisban is és a hitelmegállapodás teljesítése során minden esetben. Ezenfelül a kiszámítás módjának a hitelezők számára könnyen alkalmazhatónak kell lennie, továbbá elő kell segíteni az ellentételezés illetékes hatóságok általi felügyeleti ellenőrzését. Ezért, valamint amiatt, hogy a fogyasztói hitelt – időtartamából és volumenéből adódóan – nem hosszú távú finanszírozási mechanizmusokból finanszírozzák, az ellentételezés felső összeghatárát átalányösszegben kell rögzíteni. Ez a megközelítés tükrözi a hitelek sajátos jellegét a fogyasztók számára, és nem érinti a hosszú távú finanszírozási mechanizmusokból, például a rögzített kamatlábú jelzáloghitelekből fedezett egyéb termékekkel kapcsolatos, esetlegesen eltérő megközelítést.
- (40) A tagállamoknak jogukban áll úgy rendelkezni, hogy határidő előtti visszafizetés esetén a hitelező csak azzal a feltétellel kérhet ellentételezést, hogy a tizenkét hónapos időtartamon belül visszafizetett összeg meghaladja a tagállam által meghatározott küszöböt. A küszöb meghatározásakor – amely a 10 000 EUR-t nem haladhatja meg – a tagállamoknak figyelembe kell venniük például, hogy a piacokon mekkora a fogyasztói hitelek átlagösszege.
- (41) A hitelező jogainak egy hitelmegállapodás értelmében történő engedményezése nem járhat olyan hatással, hogy a fogyasztó hátrányosabb helyzetbe kerüljön. A fogyasztót továbbá megfelelő módon tájékoztatni kell arról, ha a hitelmegállapodást harmadik személyre engedményezik. Amennyiben azonban az eredeti hitelező az engedménnyessel megállapodva továbbra is hitelezőként jár el a fogyasztóval szemben, a fogyasztónak nem fűződik lényeges érdeke ahhoz, hogy az engedményezésről tájékoztassák. A fogyasztó engedményezéssel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó uniós szintű követelmény ilyen esetekben túlzott lenne.
- (42) A tagállamok továbbra is fenntarthatnak vagy bevezethetnek a tájékoztatás kollektív formáira vonatkozó nemzeti rendelkezéseket, amennyiben ez szükséges az összetett ügyletek – például a bankok kötelező adminisztratív felszámolása során az értékpapírosítás vagy az eszközfelszámolás – hatékonysága szempontjából.
- (43) A belső piac megteremtésének és működésének előmozdítása, valamint a Közösség egész területén a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében szükséges a Közösség egész területén biztosítani az összehasonlíthatóságot olyan információk tekintetében, melyek a teljeshitel-díjmutatóra vonatkoznak. A teljeshitel-díjmutató számítására vonatkozó egységes matematikai képletnek a 87/102/EGK irányelvben történő előírása ellenére a teljeshitel-díjmutató még mindig nem hasonlítható össze teljes mértékben a

⁽¹⁾ HL L 271., 2002.10.9., 16. o. A legutóbb a 2007/64/EK irányelvvel (HL L 319., 2007.12.5., 1. o.) módosított irányelv.

Közösség egész területén. Ennek kiszámítására az egyes tagállamokban különböző költségtényezőket vesznek figyelembe. Ezen irányelvnek ezért egyértelműen és átfogóan meg kell határoznia a hitel fogyasztók által viselt teljes költségét.

- (44) A piaci átláthatóság és stabilitás érdekében, valamint a további harmonizálásig a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelezők szabályozására vagy felügyeletére vonatkozó megfelelő intézkedések megtörténtek.
- (45) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket. Ez az irányelv különösen arra törekszik, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának megfelelően szavatolja a személyes adatok védelmére, a tulajdonhoz való jogra, a megkülönböztetés tilalmára, a családi és a szakmai élet védelmére, valamint a fogyasztóvédelemre vonatkozó szabályok teljes körű tiszteletben tartását.
- (46) Mivel az irányelv célját, vagyis a tagállamok fogyasztói hitelre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek egyes aspektusaira vonatkozó közös szabályok előírását nem lehet elégséges mértékben tagállami szinten elérni, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az e cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (47) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell végrehajtásukat. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (48) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (49) A Bizottságot különösen fel kell hatalmazni a teljes hitelidőmutató kiszámításához szükséges további feltevések elfogadására. Mivel az intézkedések általános hatályúak és ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében megállapított ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.
- (50) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁽²⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzi arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsenek táblázatokat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az irányelv és az azt átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

- (51) Ennek megfelelően, figyelembe véve a fogyasztóihitel-szektor változásai miatt a 87/102/EKG irányelv szükségessé vált módosításainak számát, továbbá a közösségi jogalkotás érthetősége érdekében az említett irányelvet hatályon kívül kell helyezni és ennek az irányelvnek kell a helyébe lépnie,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy

Ezen irányelv célja a tagállamok fogyasztóknak nyújtott hitelekkel kapcsolatos megállapodásokra vonatkozó törvényei, rendeletei és közigazgatási eljárásai egyes aspektusainak összehangolása.

2. cikk

Hatály

- (1) Ezt az irányelvet hitelmegállapodásokra kell alkalmazni.
- (2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a következőkre:
- olyan hitelmegállapodások, amelyek fedezete ingatlanfedezetű jelzálog vagy a tagállamokban az ingatlanokra általánosan alkalmazott más hasonló biztosíték vagy az ingatlanokhoz kapcsolódó valamely jog;
 - a földterület vagy meglévő vagy tervezett épület tulajdonjoga megszerzését vagy fenntartását célzó hitelmegállapodások;
 - olyan hitelmegállapodások, amelyekben a hitel teljes összege 200 EUR-nál kisebb, vagy pedig a 75 000 EUR-t meghaladja;
 - bérleti vagy haszonbérleti megállapodások, amelyek esetében a megállapodás tárgyának tekintetében sem maga a megállapodás, sem más különálló megállapodás nem írja elő a megvásárlás kötelezettségét; a megvásárlás kötelezett-sége fennáll, ha arról a hitelező egyoldalúan határoz;
 - folyószámlahitel formájában fennálló hitelmegállapodások, amelyek alapján a hitelt egy hónapon belül vissza kell fizetni;
 - olyan hitelmegállapodások, amelyek alapján a hitel mentes a kamattól és egyéb díjaktól, valamint olyan hitelmegállapodások, amelyeknek értelmében a fogyasztónak három hónapon belül és kizárólag jelentéktelen összegű díjakkal kell a hitelt visszafizetnie;
 - olyan hitelmegállapodások, amelyek alapján a munkaadó másodlagos tevékenységként, kamatmentesen vagy a piacon szokásos teljes hitelidőmutatóknál alacsonyabb díjakkal nyújt munkavállalóinak hitelt, és amelyek a nyilvánosság számára általában nem hozzáférhetőek;

⁽¹⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o. A 2006/512/EK határozattal (HL L 200., 2006.7.22., 11. o.) módosított határozat.

⁽²⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

- h) olyan hitelmegállapodások, amelyeket a pénzügyi eszközök piacairól szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott befektetési vállalkozásokkal vagy a 2006/48/EK irányelv 4. cikkében meghatározott hitelintézetekkel kötnek abból a célból, hogy egy befektető a 2004/39/EK irányelv I. mellékletének C. szakaszában felsorolt egy vagy több eszközhöz kapcsolódó ügyletet végrehajthasson, amennyiben a hitelt nyújtó befektetési vállalkozás vagy hitelintézet érintett az ügyletben;
- i) olyan hitelmegállapodások, amelyek egy ügy bíróság vagy más hatóság előtti rendezésének következményei;
- j) olyan hitelmegállapodások, amelyek meglévő adósság díjmentes, halasztott megfizetésére vonatkoznak;
- k) olyan hitelmegállapodások, amelyek megkötésekor a fogyasztó köteles, a hitelező megőrzésére biztosítékként letétbe helyezni egy tárgyat, és amelyek esetében a fogyasztó felelőssége szigorúan az említett zálogtárgyra korlátozódik;
- l) olyan hitelmegállapodások, amelyek korlátozott közönségnek és az általános közérdeket szolgáló céllal jogszabályban foglalt kötelezettség szerint, a piacon érvényes kamatlábaknál alacsonyabb kamatlábak mellett vagy kamatmentesen, vagy más, a piacon érvényes feltételekhez képest a fogyasztó számára kedvezőbb feltételek mellett, valamint a piacon érvényes kamatlábaknál nem magasabb kamatlábak mellett nyújtott kölcsönökhöz kapcsolódnak.

(3) Folyószámlahitel formájában létrejött hitelmegállapodások esetében, amikor a hitelt felszólításra vagy három hónapon belül vissza kell fizetni, csak az 1–3. cikk, a 4. cikk (1) bekezdése, a 4. cikk (2) bekezdésének a)–c) pontja, a 4. cikk (4) bekezdése, az 6–9. cikk, a 10. cikk (1), (4) és (5) bekezdése, a 12. cikk, a 15. cikk, a 17. cikk, valamint a 19–32. cikk alkalmazandó.

(4) Túllépés formájában nyújtandó hitelmegállapodások esetén kizárólag az 1–3. cikk, a 18., a 20. és a 22–32. cikk alkalmazandó.

(5) A tagállamok előírhatják, hogy csak az 1–4. cikk, a 6., 7. és 9. cikk, a 10. cikk (1) bekezdése, a 10. cikk (2) bekezdésének a)–h) és l) pontja, a 10. cikk (4) bekezdése, valamint a 11., a 13. és a 16–32. cikk alkalmazandó olyan szervezettel kötött hitelmegállapodások esetében, amely:

- a) tagjainak kölcsönös hasznára jött létre;
- b) tagjain kívül senki más számára nem termel nyereséget;
- c) a hazai jogszabályok által megkövetelt társadalmi célt szolgál;
- d) csak tagjai számára gyűjt és kezel megtakarításokat, valamint nyújt hitelforrásokat; és
- e) a piacon érvényes hiteldíjakkal alacsonyabb, vagy a nemzeti jogszabályokban meghatározott felső határu teljeshiteldíjmutató alapján nyújt hitelt;

továbbá tagsága olyan személyekre korlátozódik, akik egy meghatározott területen lakóhellyel vagy munkahellyel rendelkeznek, vagy egy meghatározott munkaadó munkavállalói és nyugdíjas munkavállalói, vagy olyan személyekre, akik megfelelnek a tagok egymás közötti viszonya alapjául szolgáló, a nemzeti jogban meghatározott egyéb minősítéseknek.

A tagállamok mentesíthetik az irányelv alkalmazása alól az ilyen szervezet által kötött hitelmegállapodásokat, ha a szervezet által kötött összes érvényes hitelmegállapodás teljes értéke jelentéktelen az abban a tagállamban érvényes összes hitelmegállapodás teljes értékéhez viszonyítva, amelyben a szervezet székhelye található, és az adott tagállamban az összes ilyen szervezet által kötött érvényes hitelmegállapodás együttes értéke az ugyanazon tagállamban kötött összes érvényes hitelmegállapodás együttes értékének 1 %-ánál kisebb.

A tagállamok minden évben felülvizsgálják, hogy bármely ilyen mentesítés alkalmazására továbbra is fennállnak-e a feltételek, és intézkedést foganatosítanak a mentesítés visszavonására abban az esetben, ha úgy ítélik meg, hogy a feltételek már nem állnak fenn.

(6) A tagállamok határozhatnak úgy, hogy csak az 1–4. cikk, a 6., 7. és 9. cikk, a 10. cikk (1) bekezdése, a 10. cikk (2) bekezdésének a)–i), l) és r) pontja, a 10. cikk (4) bekezdése és a 11., a 13., a 16. és a 18–32. cikk alkalmazandó azon hitelmegállapodásokra, amelyek értelmében a hitelező és a fogyasztó a halasztott fizetés vagy a visszafizetési módszerek tekintetében kölcsönösen elfogadott rendelkezéseket határoznak meg arra az esetre, ha a fogyasztó az eredeti hitelmegállapodást már eleve késedelmesen teljesíti, és amennyiben:

- a) az ilyen rendelkezésekkel elkerülhető az ilyen késedelemmel kapcsolatos bírósági eljárás lehetősége; és
- b) ezáltal a fogyasztóra nem vonatkoznak az eredeti hitelmegállapodásban megállapított feltételeknél kedvezőtlenebb feltételek.

Ha azonban a hitelmegállapodás a (3) bekezdés hatálya alá tartozik, csak az azon bekezdés rendelkezései alkalmazandók.

3. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalom meghatározások alkalmazandók:

- a) „fogyasztó”: olyan természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó ügyletek keretében olyan célból jár el, amely kívül esik szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása körén;
- b) „hitelező”: olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása gyakorlása során hitelt nyújt vagy arra ígéretet tesz;

⁽¹⁾ HL L 145., 2004.4.30., 1. o. A legutóbb a 2008/10/EK irányelvvel (HL L 76., 2008.3.19., 33. o.) módosított irányelv.

- c) „hitelmegállapodás”: olyan megállapodás, amely alapján a hitelező a fogyasztónak hitelt nyújt vagy annak nyújtására ígéretet tesz halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában, azon megállapodások kivételével, amelyek folyamatos szolgáltatásnyújtásra vagy ugyanolyan jellegű áruk ugyanolyan mennyiségben történő folyamatos értékesítésére vonatkoznak, és amelyek esetében a fogyasztó az ilyen szolgáltatásokért vagy árukért azok rendelkezésre bocsátása időtartama alatt részletekben fizet;
- d) „folyószámlahitel”: olyan kifejezett hitelmegállapodás, amellyel a hitelező a fogyasztó számára folyószámlájának aktuális egyenlegét meghaladó összeget bocsát tesz hozzáférhetővé;
- e) „túllépés”: olyan hallgatólágyosan elfogadott folyószámlahitel, amellyel a hitelező a fogyasztó számára folyószámlájának aktuális egyenlegét vagy a megállapodás szerinti folyószámlahitelét meghaladó összeget tesz hozzáférhetővé;
- f) „hitelközvetítő”: olyan természetes vagy jogi személy, aki/ amely nem hitelezőként jár el, azonban szakmai, üzleti vagy foglalkozása keretében gyakorolt tevékenységi körén belül – anyagi vagy egyéb kölcsönösen elfogadott pénzügyi formát öltő – díj ellenében:
- i. fogyasztók számára hitelmegállapodásokat kínál vagy ajánl;
 - ii. fogyasztók számára hitelmegállapodások tekintetében az i. alpontban említettektől eltérő előkészítő munkával segítséget nyújt; vagy
 - iii. a hitelező nevében fogyasztókkal hitelmegállapodásokat köt;
- g) „a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége”: minden költség, ideértve a kamatot, jutalékot, az adókat és bármely olyan egyéb díjat, amelyet a fogyasztónak a hitelmegállapodás vonatkozásában meg kell fizetnie és amelyek a hitelező előtt ismertek, kivéve a közjegyzői költségeket; továbbá a hitelmegállapodáshoz kapcsolódó járulékos szolgáltatások költségei is, különösen a biztosítási díjak, amennyiben ezenfelül egy szolgáltatási szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező;
- h) „a fogyasztó által fizetendő teljes összeg”: a teljes hitelösszeg és a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének összege;
- i) „teljeshiteldíj-mutató”: a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve, beleértve – adott esetben – a 19. cikk (2) bekezdésében említett költségeket;
- j) „hitelkamatláb”: rögzített vagy változó százalékban kifejezett, a lehívott hitel összegére éves szinten alkalmazott kamatláb;
- k) „rögzített hitelkamatláb”: a hitelmegállapodásban a hitelező és a fogyasztó a hitelmegállapodás teljes időtartamára egyetlen hitelkamatlábát, vagy a részidőszakokra több hitelkamatlábát állapít meg, kizárólag egy adott rögzített százalékarányt alkalmazva. Ha a hitelmegállapodás nem határozza meg valamennyi hitelkamatlábát, úgy a hitelkamatláb kizárólag arra a részidőszakra vonatkozóan tekintendő rögzítettnek, amelynek tekintetében a hitelkamatlábakat kizárólag a hitelmegállapodás megkötésekor elfogadott, adott rögzített százalékarány határozza meg;
- l) „teljes hitelösszeg”: egy hitelmegállapodás értelmében rendelkezésre bocsátott felső összeghatár vagy teljes összeg;
- m) „tartós adathordozó”: olyan eszköz, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a személyesen neki címzett adatoknak a jövőben is hozzáférhető módon és az adat céljának megfelelő ideig történő tárolását, valamint a tárolt adatok változatlan formában történő megjelenítését;
- n) „kapcsolt hitelmegállapodás”: olyan hitelmegállapodás, amelynek esetében
- i. az adott hitel kizárólag meghatározott áruk értékesítésével vagy egy meghatározott szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos megállapodás finanszírozását szolgálja; és
 - ii. a két megállapodás objektív szempontból kereskedelmi egységet képez; kereskedelmi egységről van szó, ha a szállító vagy a szolgáltató maga finanszírozza a hitelt a fogyasztó részére, vagy ha ezt egy harmadik személy finanszírozza, ha a hitelező a szállító vagy szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokat a hitelmegállapodás megkötésének vagy előkészítésének céljára használja fel, vagy ha a hitelmegállapodásban meghatározott árut vagy meghatározott szolgáltatást rögzítettek.

II. FEJEZET

A HITELMÉGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSÉT MEGELŐZŐ TÁJÉKOZTATÁS ÉS GYAKORLAT

4. cikk

A reklámokba foglalandó általános tájékoztatás

(1) Bármely, hitelmegállapodásra vonatkozó olyan reklámnak, amely kamatlábát vagy bármely, a hitelnek a fogyasztó által viselt költségére vonatkozó számadatot megjelöl, általános tájékoztatást kell tartalmaznia e cikkel összhangban.

Ez a kötelezettség nem vonatkozik arra, ha a nemzeti jogszabályok a teljeshiteldíj-mutató feltüntetését írják elő az olyan hitelmegállapodásokra vonatkozó reklámokban, amelyek a hitelnek a fogyasztó által viselt költsége vonatkozásában nem jelölnek meg kamatlábát vagy számadatot, illetve a hitelnek az első albekezdés értelmében vett egyéb költségét.

(2) Az általános tájékoztatásnak egyértelmű, világos és jól látható módon egy reprezentatív példával szemléltetve a következőket kell tartalmaznia:

- a) hitelkamatláb (rögzített vagy változó vagy mindkettő) az alkalmazandó díjakra vonatkozó részletes tájékoztatással együtt beleértve a hitel fogyasztó által viselt teljes költségét;
- b) a teljes hitelösszeg;
- c) a teljeshiteldíj-mutató; a 2. cikk (3) bekezdésében említett típusú hitelmegállapodás esetében a tagállam dönthet úgy, hogy nem szükséges a teljeshiteldíj-mutató feltüntetése;
- d) adott esetben a hitelmegállapodás időtartama;
- e) egyedi árura vagy szolgáltatásra vonatkozóan halasztott fizetés formájában nyújtott hitel esetén a készpénzár és bármely előtörlesztés összege; és
- f) adott esetben a fogyasztó által fizetendő teljes összeg és a törlesztések összege.

(3) Ha a hitelmegállapodással kapcsolatos járulékos szolgáltatásra, különösen biztosításra vonatkozó szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a hitelnek a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező, és azon szolgáltatás költségei előre nem határozhatók meg, az e szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettséget a teljeshiteldíj-mutatóval együtt ugyancsak egyértelmű, világos és jól látható módon meg kell említeni.

(4) Ez a cikk nem érinti a 2005/29/EK irányelvet.

5. cikk

Szerződéskötést megelőző tájékoztatás

(1) Kellő időben azt megelőzően, hogy a fogyasztót bármilyen hitelmegállapodás vagy ajánlat kötelezné, a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő – a hitelező által felajánlott hitelfeltételek, valamint adott esetben a fogyasztó által kifejezett kívánságok és az általa nyújtott információk alapján – a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a különböző ajánlatok összehasonlításához szükséges információkat annak érdekében, hogy a fogyasztó megalapozott döntést hozhasson a hitelmegállapodás esetleges megkötéséről. Ezeket az információkat nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, az ezen irányelv II. mellékletében foglalt „Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatvány felhasználásával kell a fogyasztó rendelkezésére bocsátani. A hitelező az „Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatvány átadásával teljesíti az ezen bekezdés, valamint a 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése szerinti tájékoztatási követelményeket.

Az adott tájékoztatásnak a következőket kell tartalmaznia:

- a) a hitel típusa;
- b) a hitelező neve, postai címe és adott esetben az érintett hitelközvetítő neve és postai címe;

- c) a teljes hitelösszeg és a lehívásra vonatkozó feltételek;
- d) a hitelmegállapodás időtartama;
- e) egy meghatározott áru vagy szolgáltatás vonatkozásában halasztott fizetés formájában nyújtott hitelek és kapcsolódó hitelmegállapodások esetén az áru vagy szolgáltatás és annak készpénzára;
- f) a hitelkamatláb, a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá a hitelkamatláb változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárás; ha eltérő körülmények esetén eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók, a fent említett információk valamennyi alkalmazandó hitelkamatláb esetében;
- g) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a kamat mértékének kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példa bemutatásával; ha a fogyasztó tájékoztatta a hitelezőt az általa előnyben részesített hitel egy vagy több alkotóeleméről – például a hitelmegállapodás időtartamáról és a teljes hitelösszegekről – a hitelezőnek ezeket az alkotóelemeket figyelembe kell vennie; ha a hitelmegállapodás különböző módokat biztosít a lehívásra, amelyekhez különböző díjak és hitelkamatlábak kapcsolódnak és a hitelező az I. melléklet II. részének b) pontjában említett feltevést használja, jeleznie kell, hogy az ilyen típusú hitelmegállapodáshoz kapcsolódó más lehívási mechanizmusok magasabb éves hitelkamatlábakat eredményezhetnek;
- h) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;
- i) adott esetben az egy vagy több számla fenntartásának díjai mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások rögzítése tekintetében, kivéve, ha a számlanyitás fakultatív, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használati díjaival együttesen, és a hitelmegállapodásból eredő bármely más díj, valamint e díjak megváltoztatásának feltételei;
- j) adott esetben a fogyasztó által a hitelmegállapodás megkötésekor a közjegyzőnek fizetendő költségek;
- k) a hitelmegállapodásban foglalt bármilyen járulékos szolgáltatás, különösen biztosítás igénybevételi kötelezettsége, ha az ilyen szolgáltatási szerződés megkötése a hitel megszerzéséhez, vagy a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez kötelező;
- l) a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatláb és a kiigazításához szükséges intézkedések, valamint adott esetben a késedelem esetén fizetendő díjak;

- m) a fizetés elmulasztásának következményeire vonatkozó figyelmeztetés;
- n) adott esetben az előírt garanciák;
- o) az elállási jog megléte vagy hiánya;
- p) a határidő előtti visszafizetés joga, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról; a 16. cikknek megfelelően;
- q) a fogyasztónak a 9. cikk (2) bekezdése szerinti adatbázisban a hitelképessége értékelése érdekében végzett keresés eredményéről történő azonnali és díjmentes tájékoztatáshoz való joga;
- r) a fogyasztónak a kérésére a hitelmegállapodás-tervezet egy példánya díjmentes rendelkezésre bocsátásának a joga; e rendelkezés nem alkalmazandó, ha a kérelem benyújtásának időpontjában a hitelező nem kívánja a fogyasztóval a hitelmegállapodást megkötni; és
- s) adott esetben azon időtartam, ameddig a hitelezőt a szerződés kötést megelőző tájékoztatás kötelezi.

Bármely további olyan tájékoztatást, amelyet a hitelező a fogyasztónak nyújthat, külön dokumentumban kell megadni, amely az „Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatványhoz mellékelhető.

(2) A 2002/65/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében említett, távbeszélőn keresztüli kapcsolattartás esetében azonban a pénzügyi szolgáltatás fő jellemzőinek az ugyanazon irányelv 3. cikke (3) bekezdésének második francia bekezdése szerinti leírása tartalmazza legalább ezen irányelv (1) bekezdésének c), d), e), f) és h) pontjában említett információkat és a teljeshiteldíjmutatót reprezentatív példával szemléltetve, továbbá a fogyasztó által fizetendő teljes összeget.

(3) Ha a megállapodást a fogyasztó kérésére olyan távközlő eszköz használatával kötötték, amely nem teszi lehetővé az (1) bekezdésnek megfelelő tájékoztatást, különösen a (2) bekezdésben említett esetben, a hitelező a hitelmegállapodás megkötését követően haladéktalanul továbbítja a fogyasztó részére a szerződés kötést megelőző, teljes körű információkat a „Szabványos európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatvány formájában.

(4) Az „Általános európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatványon kívül kérelemre díjmentesen a fogyasztó rendelkezésre kell bocsátani a hitelmegállapodás-tervezet egy példányát. E rendelkezés nem alkalmazandó, ha a kérelem benyújtásának időpontjában a hitelező nem kívánja a fogyasztóval a hitelmegállapodást megkötni.

(5) Olyan hitelmegállapodás esetében, ahol a fogyasztó általi fizetések nem vezetnek a teljes hitelösszeg azonnali, ennek megfelelő törlesztéséhez, hanem azt tőkeképzésre használják a hitelmegállapodásban vagy egy járulékos megállapodásban megállapított időszakokban és feltételek szerint, az (1) bekezdés szerinti szerződés kötést megelőző tájékoztatás világos és

egyértelmű nyilatkozatot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ilyen hitelmegállapodások nem írják elő a hitelmegállapodás szerinti teljes hitelösszeg lehívására visszafizetési garanciát, kivéve, ha ilyen garanciát nyújtanak.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezők és adott esetben a hitelközvetítők megfelelő magyarázattal szolgáljanak a fogyasztónak annak érdekében, hogy az értékelhesse, hogy a javasolt hitelmegállapodás megfelelő-e igényei és pénzügyi helyzete szempontjából, adott esetben az (1) bekezdéssel összhangban a szerződés kötést megelőzően nyújtandó információk, a javasolt termékek fő jellemzőinek, valamint e jellemzők fogyasztóra gyakorolt konkrét hatásainak – többek között a fogyasztó nemfizetése következményeinek – magyarázatával. A tagállamok kiigazításokat végezhetnek az ilyen segítségnyújtás módját és mértékét, valamint a segítségnyújtó személyét illetően a hitelmegállapodási ajánlat adott körülményeinek, az ajánlat címzettjének, valamint az ajánlott hitel típusának megfelelően.

6. cikk

Szerződés kötést megelőző tájékoztatási követelmények bizonyos folyószámlahitel-kedvezmény formájában történő hitelmegállapodások és bizonyos egyedi hitelmegállapodások esetében

(1) Kellő időben azt megelőzően, hogy a fogyasztót a 2. cikk (3), (5) vagy (6) bekezdésében említett hitelre vonatkozó bármilyen hitelmegállapodás vagy ajánlat kötné, a hitelező és adott esetben a hitelközvetítő – a hitelező által felajánlott hitelfeltételek, valamint adott esetben a fogyasztó által kifejezett kívánságok és az általa nyújtott információk alapján – a fogyasztó rendelkezésére bocsátja a különböző ajánlatok összehasonlításához szükséges információkat annak érdekében, hogy a fogyasztó megalapozott döntést hozhasson a hitelmegállapodás esetleges megkötéséről.

A tájékoztatásnak a következőket kell tartalmaznia:

- a hitel típusa;
- a hitelező neve és postai címe, valamint adott esetben az érintett hitelközvetítő neve és postai címe;
- a teljes hitelösszeg;
- a hitelmegállapodás időtartama;
- a hitelkamatláb; a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek, valamint bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb; a hitelmegállapodás megkötésének időpontjától alkalmazandó díjak, és adott esetben azok a feltételek, amelyek esetén a díjak módosíthatók;
- a teljeshiteldíj-mutató a kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példákkal szemléltetve;
- a hitelmegállapodás felbontására vonatkozó feltételek és eljárás;

- h) adott esetben a 2. cikk (3) bekezdése szerinti hitelmegállapodások esetében annak feltüntetése, hogy a fogyasztót bármikor felszólíthatják a teljes hitelösszeg visszafizetésére;
- i) a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatláb és a kiigazításához szükséges intézkedések, valamint adott esetben a késedelem esetén fizetendő díjak;
- j) a fogyasztónak a 9. cikk (2) bekezdése szerinti adatbázisban a hitelképessége értékelése érdekében végzett keresés eredményéről történő azonnal és díjmentes tájékoztatáshoz való joga;
- k) a 2. cikk (3) bekezdése szerinti hitelmegállapodások esetében a megállapodás megkötésétől kezdve alkalmazandó költségekre, valamint – adott esetben – e költségek esetleges módosításának feltételeire vonatkozó információk;
- l) adott esetben az az időtartam, ameddig a hitelezőt a szerződészkötést megelőző tájékoztatás kötelezi.

E tájékoztatást nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón kell biztosítani, és minden információt egyaránt jól látható módon kell feltüntetni. A tájékoztatás a III. mellékletben található „Szabványos európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatványon adható meg. A hitelező a „Szabványos európai fogyasztói hiteltájékoztató” című formanyomtatvány átadásával teljesíti az ezen bekezdés, valamint a 2002/65/EK irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdése szerinti tájékoztatási követelményeket.

(2) A 2. cikk (3) bekezdésében említett típusú hitelmegállapodás esetében a tagállam határozhat úgy, hogy nem tünteti fel a teljeshitel-díj-mutatót.

(3) A 2. cikk (5) bekezdése és (6) bekezdésében említett hitelmegállapodás esetében a fogyasztónak az e cikk (1) bekezdésével összhangban nyújtandó tájékoztatás tartalmazza továbbá az alábbiakat:

- a) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések; és
- b) a határidő előtti visszafizetés joga, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról.

Ha azonban a hitelmegállapodásra a 2. cikk (3) bekezdése vonatkozik, kizárólag az e cikk (1) bekezdésében említett rendelkezések alkalmazandók.

(4) Távbeszélőn keresztüli kapcsolattartás esetében azonban, és ha a fogyasztó kéri a folyószámlahitel azonnali rendelkezésre bocsátását, a pénzügyi szolgáltatás fő jellemzőinek a leírása tartalmazza legalább az (1) bekezdés c), e), f) és h) pontjában

említett információkat. A (3) bekezdésében említett típusú hitelmegállapodások esetén a fő jellemzők leírása ezen túlmenően tartalmazza a hitelmegállapodás időtartamának megjelölését is.

(5) A 2. cikk (2) bekezdésének e) pontjában foglalt kizárás ellenére a tagállamok legalább e cikk (4) bekezdése első mondatának előírásait alkalmazzák a folyószámlahitel formájában biztosított hitelmegállapodásokra, amelyek alapján a hitelt egy hónapon belül vissza kell fizetni.

(6) Amennyiben a 10. cikk alkalmazandó, az (1)–(4) bekezdésben említett tájékoztatáson kívül kérelemre díjmentesen a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani a 10. cikk szerinti, szerződéssel kapcsolatos információkat tartalmazó hitelmegállapodás-tervezet egy példányát. E rendelkezés nem alkalmazandó, ha a kérelem benyújtásának időpontjában a hitelező nem kívánja a fogyasztóval a hitelmegállapodást megkötni.

(7) Ha a hitelmegállapodást a fogyasztó kérésére olyan távközlő eszköz használatával kötötték, amely nem teszi lehetővé az (1) és (3) bekezdésnek megfelelő tájékoztatást, ideértve a (4) bekezdésben említett eseteket is, a hitelező közvetlenül a hitelmegállapodás megkötése után teljesíti az (1) és (3) bekezdés szerinti kötelezettségét a 10. cikk szerinti, szerződéssel kapcsolatos tájékoztatás révén, amennyiben a 10. cikk alkalmazandó.

7. cikk

Mentességek az előzetes tájékoztatási követelmények alól

Az 5. és 6. cikk nem alkalmazandó a hitelközvetítőként kisegítő tevékenység keretében eljáró szállítókra és szolgáltatókra. Ez nem sérti a hitelező annak biztosítására irányuló kötelezettségét, hogy a fogyasztó a fenti cikkekben említett, szerződészkötést megelőző tájékoztatást megkapja.

8. cikk

A fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó kötelezettség

(1) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelmegállapodás megkötését megelőzően a hitelező az adott esetben a fogyasztótól kapott megfelelő információ és a szükség esetén a vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján értékeli a fogyasztó hitelképességét. Az olyan tagállamok, amelyekben jogszabály már most is előírja, hogy a hitelező vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján értékelje a fogyasztó hitelképességét, fenntarthatják ezt az előírást.

(2) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ha a felek a hitelmegállapodás megkötését követően megállapodnak a teljes hitelösszeg megváltoztatásában, a hitelező köteles a fogyasztóval kapcsolatosan rendelkezésre álló pénzügyi információkat naprakésszé tenni, és a fogyasztó hitelképességét értékelni a teljes hitelösszeg jelentős mértékű növelését megelőzően.

III. FEJEZET

AZ ADATBÁZISOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

9. cikk

Az adatbázisokhoz való hozzáférés

(1) A határokon átnyúló hitelek esetében a fogyasztók hitelképességének értékelése céljából minden tagállam szavatolja a más tagállamból származó hitelezők számára az adott tagállamban használt adatbázisokhoz való hozzáférést. A hozzáférési feltételekre érvényes a megkülönböztetés tilalma.

(2) Ha a hitelgénylést adatbázisban való keresés alapján utasítják vissza, a hitelező a fogyasztót késelem nélkül és díjmentesen tájékoztatja az adatbázisban végzett keresés eredményéről és a szóban forgó adatbázis jellemzőiről.

(3) Ezt az információt meg kell adni, kivéve, ha az információ megadását a közösségi jog tiltja vagy az ellentétes a közrend és a közbiztonság céljaival.

(4) Ez a cikk nem érinti a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazását ⁽¹⁾.

IV. FEJEZET

A HITELMÉGÁLLAPODÁSOKRA VONATKOZÓ TÁJÉKOZTATÁS ÉS JOGOK

10. cikk

A hitelmegállapodásokban feltüntetendő információk

(1) A hitelmegállapodásokat nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón kell elkészíteni.

Valamennyi szerződő félnek kézhez kell kapnia a hitelmegállapodás egy-egy példányát. Ez a cikk nem érinti a hitelmegállapodások megkötésének érvényességére vonatkozó, a közösségi joggal összhangban álló nemzeti rendelkezéseket.

(2) A hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a következőket:

- a) a hitel típusa;
- b) a szerződő felek neve, postai címe és adott esetben az érintett hitelközvetítő neve és postai címe;
- c) a hitelmegállapodás időtartama;
- d) a teljes hitelösszeg és a hitel lehívására vonatkozó feltételek;
- e) meghatározott áru vagy szolgáltatás vonatkozásában halasztott fizetés formájában nyújtott hitel vagy kapcsolódó

hitelmegállapodások esetén az áru vagy szolgáltatás és annak készpénzára;

- f) a hitelkamatláb, a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá a hitelkamatláb változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárások. Ha eltérő körülmények esetén eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók, a fent említett információk valamennyi alkalmazandó hitelkamatláb esetében;
- g) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kiszámítva; valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével;
- h) a fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága, és adott esetben az a sorrend, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések;
- i) ha egy hitelmegállapodásra vonatkozóan határozott időtartamú tőketörlesztésről van szó, a fogyasztó joga, hogy kérésére ingyenesen, a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt számlakivonatot kapjon törlesztési táblázat formájában.

A törlesztési táblázat feltünteti a hátralevő fizetéseket, az ilyen összegek megfizetésére vonatkozó időtartamokat és feltételeket; a táblázat tartalmazza a törlesztések bontását a tőketörlesztés kimutatására, a hitelkamatláb alapján számított kamatot és adott esetben a járulékos költségeket; amennyiben a kamatláb nem rögzített, vagy a járulékos költségek a hitelmegállapodás szerint változhatnak, a törlesztési táblázat világos és egyértelmű módon jelzi, hogy a táblázat adatai kizárólag a hitelkamatlábnak vagy a járulékos költségeknek a hitelmegállapodás szerinti, következő változásáig érvényesek;

- j) ha a díjakat és a kamatot tőketörlesztés nélkül kell megfizetni, kimutatás a hitelkamat fizetésének időszakairól és feltételeiről és bármely kapcsolódó rendszeres és nem rendszeres díjakról;
- k) adott esetben a mind a fizetési ügyleteket, mind a lehívásokat rögzítő egy vagy több számla fenntartásának díjai, kivéve, ha a számlanyitás fakultatív, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használati díjai és a hitelmegállapodásból eredő bármely díj, valamint e díjak megváltoztatásának feltételei;
- l) a késedelmes fizetések esetén alkalmazandó, a megállapodás megkötése időpontjában alkalmazandó kamat és a kiigazításra vonatkozó rendelkezések, valamint adott esetben a fizetendő késedelmi díjak;

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

- m) a fizetés elmulasztásának következményeire vonatkozó figyelmeztetés;
- n) adott esetben nyilatkozat arról, hogy a felmerülő közjegyzői díjak megfizetendők;
- o) az előírt garanciák és biztosítás, ha van ilyen;
- p) az elállási jog megléte vagy hiánya, azon időszak, amelyen belül az elállási jog gyakorolható, valamint az elállási jog gyakorlásának egyéb feltételei, ideértve a fogyasztó azon kötelezettségére vonatkozó tájékoztatást is, hogy a 14. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében a lehívott tőkeösszeget, valamint a kamatot és a napi kamatösszeget meg kell fizetnie;
- q) a 15. cikkből eredő jogokra vonatkozó információ, valamint az e jogok gyakorlására vonatkozó feltételek;
- r) a határidő előtti visszafizetés joga, a határidő előtti visszafizetés eljárása, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról;
- s) a hitelmegállapodás felbontása jogának gyakorlása esetén alkalmazandó eljárás;
- t) a fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor az milyen módon vehető igénybe;
- u) adott esetben az egyéb szerződési feltételek;
- v) adott esetben az illetékes felügyeleti hatóság neve és címe.
- d) a hitel teljes összege és a hitel lehívására vonatkozó feltételek;
- e) a hitelkamatláb, a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá a hitelkamatláb változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárások; ha eltérő körülmények esetén eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók, a fent említett információ valamennyi alkalmazandó hitelkamatláb esetében;
- f) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő összes költség, a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában kiszámítva; a 3. cikk g) és i) pontjával összefüggésben a 19. cikk (2) bekezdése szerint valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlítésével; a tagállam határozhat úgy, hogy nem szükséges feltüntetni a teljeshiteldíj-mutatót;
- g) annak feltüntetése, hogy a fogyasztót bármikor felszólíthatják a teljes hitelösszeg visszafizetésére;
- h) a hitelmegállapodástól való elállás jogának gyakorlása esetén alkalmazandó eljárás; és
- i) a hitelmegállapodás megkötésének időpontjától alkalmazandó díjakra, és adott esetben azokra a feltételekre vonatkozó tájékoztatás, amelyek esetén a díjtételek módosíthatók.

11. cikk

A hitelkamatlábra vonatkozó tájékoztatás

(1) Adott esetben a fogyasztót nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón – mielőtt a változás hatályba lépne – a lehető leghamarabb tájékoztatni kell a hitelkamatláb változásáról. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell az új hitelkamatláb hatálybalépését követő fizetések összegét és, ha a fizetések számában vagy gyakoriságában változás történik, az erre vonatkozó részleteket.

(2) A felek azonban a hitelmegállapodásban megegyezhetnek úgy is, hogy az (1) bekezdésben említett információkról a fogyasztó rendszeresen tájékoztatást kap azokban az esetekben, amikor a hitelkamatláb változását referenciakamatláb-változás okozza, s az új referencia-kamatláb megfelelő módon nyilvánosságra hozzák, továbbá az új referencia-kamatlábra vonatkozó tájékoztatás a hitelező hivatali helyiségében is hozzáférhető.

12. cikk

Kötelezettségek a folyószámlahitel formájában nyújtott hitelmegállapodásoknál

(1) Ha a hitelmegállapodás folyószámlahitel formájában történő hitelnyújtásra vonatkozik, a fogyasztót rendszeresen tájékoztatni kell számlakivonatok révén, nyomtatott formában

(3) A (2) bekezdés i) pontja esetében a hitelezőnek a fogyasztó kérésére ingyenesen rendelkezésére kell bocsátania a hitelmegállapodás teljes időtartama alatt a számlakivonat törlesztési táblázat formájában.

(4) Olyan hitelmegállapodás esetében, ahol a fogyasztó általi fizetések nem vezetnek a teljes hitelösszeg azonnali, ennek megfelelő törlesztéséhez, hanem tőkeképzésre használják a hitelmegállapodásban vagy egy járulékos megállapodásban megállapított időszakokban és feltételek szerint, a (2) bekezdés szerinti tájékoztatás világos és egyértelmű nyilatkozatot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ilyen hitelmegállapodások nem írják elő a hitelmegállapodás szerinti teljes hitelösszeg lehívására visszafizetési garanciát, kivéve, ha ilyen garanciát nyújtanak.

(5) A 2. cikk (3) bekezdésében említett, folyószámlahitel formájában fennálló hitelmegállapodásoknak világos és egyértelmű módon tartalmazniuk kell a következőket:

- a) a hitel típusa;
- b) a szerződő felek neve és postai címe, valamint adott esetben az érintett hitelközvetítő neve és postai címe;
- c) a hitelmegállapodás időtartama;

vagy más tartós adathordozón, a következő információk feltüntetésével:

- a) a pontos időszak, amelyre a számlakivonat vonatkozik;
- b) a lehívások összegei és időpontjai;
- c) a korábbi számlakivonat egyenlege és időpontja;
- d) az új egyenleg;
- e) a fogyasztó által teljesített fizetések időpontja és összege;
- f) az alkalmazott hitelkamatláb;
- g) minden alkalmazott díj;
- h) adott esetben a fizetendő minimális összeg.

(2) A fogyasztót továbbá nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón a változások hatálybalépése előtt tájékoztatni kell a hitelkamatláb vagy a fizetendő díjak emeléséről.

A felek azonban a hitelmegállapodásban megállapodhatnak úgy is, hogy a hitelkamatláb változásairól az (1) bekezdésben előírt módon történik a tájékoztatás, ha a hitelkamatláb változását referenciakamatláb-változás okozza, és az új referencia-kamatláb megfelelő módon nyilvánosságra hozzák, továbbá az új referencia-kamatlábra vonatkozó tájékoztatás a hitelező hivatali helyiségében is hozzáférhető.

13. cikk

Nyílt végű hitelmegállapodások

(1) A fogyasztó bármikor díjmentesen kezdeményezheti a nyílt végű hitelmegállapodás szokásos felbontását, kivéve, ha a felek felmondási időről állapodtak meg. Ez az idő nem haladhatja meg az egy hónapot.

Ha a hitelmegállapodás azt tartalmazza, a hitelező a nyílt végű hitelmegállapodás szokásos felbontását a fogyasztónak nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón megküldött két hónapos felmondási idővel kezdeményezheti.

(2) Ha a hitelmegállapodás azt tartalmazza, a hitelező objektív indokokkal alátámasztott esetben megszüntetheti a fogyasztó azon jogát, hogy nyílt végű hitelmegállapodás alapján lehívást kezdeményezzen. A hitelező nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón lehetőség szerint a hitelmegállapodás megszüntetését megelőzően, de legkésőbb haladéktalanul azt követően tájékoztatja a fogyasztót a hitelmegállapodás megszüntetéséről és annak okairól, kivéve, ha e tájékoztatást egyéb közösségi jogszabályok tiltják, vagy e tájékoztatás a közrend vagy a közbiztonság céljaival ellentétes lenne.

14. cikk

Az elállás joga

(1) A fogyasztó tizennégy naptári napon belül indokolás nélkül elállhat a hitelmegállapodástól.

Az elállásra nyitva álló időszak kezdete:

- a) vagy a hitelmegállapodás aláírásának napja; vagy
- b) az a nap, amikor a fogyasztó a 10. cikk értelmében megkapja a szerződéses feltételeket és tájékoztatást, ha ez az időpont későbbi, mint az a) pontban említett időpont.

(2) Ha a 3. cikk n) pontja szerinti kapcsolódó hitelmegállapodások esetén nemzeti jogszabály az irányelv hatálybalépésekor már előírja, hogy a finanszírozást nem lehet a fogyasztó részére egy meghatározott időszak lejártá előtt nyújtani, a tagállamok kivételesen előírhatják, hogy az (1) bekezdésben említett időtartamot a fogyasztó kifejezett kérésére erre a meghatározott időszakra lehet lerövidíteni.

(3) Ha a fogyasztó gyakorolja elállási jogát,

a) annak érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett határidő lejártá előtt érvényt szerezzen az elállásnak, a hitelező által a 10. cikk (2) bekezdésének p) pontja szerint nyújtott tájékoztatás alapján a nemzeti jognak megfelelő, igazolható módon értesíti erről a hitelezőt. A határidőt betartottnak kell tekinteni, ha az értesítést nyomtatott formában vagy más, a hitelező számára elérhető és hozzáférhető tartós adathordozón a határidő lejártá előtt feladják; és

b) a hitelező számára indokolatlan késedelem nélkül és az elállásról szóló értesítésnek a hitelező számára történő megküldését követő legkésőbb 30 naptári napon belül megfizeti a tőkét, valamint a tőke után a hitellehívás időpontjától a tőke visszafizetésének időpontjáig felgyülemlett kamatot. A kamatot a megállapodás szerinti hitelkamatláb alapján kell kiszámítani. Elállás esetén a hitelező a fogyasztó részéről semmilyen más ellentételezésre nem jogosult, a hitelező által a közigazgatási szerveknek kifizetett, vissza nem térítendő díjakért járó ellentételezést kivéve.

(4) Ha a hitelező vagy – a hitelező és egy harmadik fél között létrejött megállapodás alapján – harmadik fél a hitelmegállapodással kapcsolatosan járulékos szolgáltatást is nyújt, a fogyasztót, ha a hitelmegállapodás tekintetében e cikknek megfelelően gyakorolja elállási jogát, a továbbiakban a járulékos szolgáltatás nem köti.

(5) Amennyiben a fogyasztó az (1), (3) és (4) bekezdés szerinti elállási joggal rendelkezik, a 2002/65/EK irányelv 6. és 7. cikkét, valamint az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1985. december 20-i 85/577/EKG tanácsi irányelv 5. cikkét⁽¹⁾ nem kell alkalmazni.

(6) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az e cikk (1)–(4) bekezdését nem kell alkalmazni azon hitelmegállapodásokra, amelyek megkötéséhez a törvény közjegyző közreműködését írja elő, feltéve, hogy a közjegyző megerősíti, hogy a fogyasztó számára garantálták az 5. és 10. cikk szerinti jogokat.

(7) E cikk nem érinti a nemzeti jog azon rendelkezéseit, amelyek olyan időtartamot írnak elő, amelynek során a szerződés teljesítése nem kezdődhet meg.

15. cikk

Kapcsolt hitelmegállapodás

(1) Ha a fogyasztó adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés tekintetében a közösségi jog alapján az elállás jogát gyakorolja, a továbbiakban kapcsolt hitelmegállapodás nem kötelezheti.

(2) Ha a kapcsolt hitelmegállapodás tárgyát képező áru értékesítésére vagy szolgáltatás nyújtására nem vagy csak részben került sor, vagy azok nem felelnek meg az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződésben foglaltaknak, a fogyasztó jogorvoslással élhet a hitelezővel szemben, amennyiben a fogyasztó az értékesítővel vagy a szolgáltatásnyújtóval szemben jogorvoslással élt, de az adásvételre vagy szolgáltatásnyújtásra vonatkozó jog vagy szerződés szerinti igényeit nem tudta érvényesíteni. A tagállamok határozzák meg, hogy a jogorvoslat milyen mértékig és feltételek mellett gyakorolható.

(3) E cikk nem érinti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek szerint a hitelező együttesen és egyetemlegesen felelős a fogyasztó szállítóval szembeni követeléseiért, ha az áruk vagy szolgáltatások szállítótól történő beszerzését hitelmegállapodással finanszírozza.

16. cikk

Határidő előtti visszafizetés

(1) A fogyasztónak joga van a hitelmegállapodás szerinti kötelezettségeit egészben vagy részben bármikor teljesíteni. Ilyen esetekben jogosult a hitel teljes költségének csökkentésére, ami a szerződés fennmaradó időtartamára esedékes kamatot és költségeket foglalja magában.

(2) A hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelező jogosult a hitel határidő előtti visszafizetéséhez közvetlenül kapcsolódó esetleges méltányos és objektív indokolt költségek

ellentételezésére, feltéve, hogy a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre a hitelkamatláb rögzített.

Az ilyen ellentételezés nem haladhatja meg a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 1 %-át, ha a határidő előtti visszafizetés és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszak az egy évet meghaladja. Ha ez az időszak az egy évet nem haladja meg, az ellentételezés nem lépheti túl a határidő előtt visszafizetett hitel összegének 0,5 %-át.

(3) Nem követelhető a határidő előtti visszafizetésért ellentételezés,

a) ha a visszafizetés hitel-visszafizetési garancia gyanánt kötött biztosítási szerződés szerint történt;

b) folyószámlahitel esetén; vagy

c) a határidő előtti visszafizetés olyan időszakra esik, amelyre nem rögzített hitelkamatláb vonatkozik.

(4) A tagállamoknak rendelkezhetnek úgy, hogy:

a) a hitelező csak azzal a feltétellel kérhet ellentételezést, hogy a visszafizetendő összeg túllépi a nemzeti jogban meghatározott küszöböt. A küszöb 12 hónapra nem haladhatja meg a 10 000 EUR-t;

b) a hitelező kivételesen követelhet nagyobb ellentételezést, ha tudja bizonyítani, hogy a határidő előtti visszafizetés miatti vesztesége meghaladja a (2) bekezdés szerint meghatározott összeget.

Ha a hitelező által kért ellentételezés meghaladja a tényleges veszteséget, a fogyasztó megfelelő csökkentést kérhet.

Ebben az esetben a veszteség az eredetileg rögzített kamatláb és azon kamatláb különbsége, amelyen a hitelező a határidő előtt visszafizetett összeget kölcsön tudja adni a piacon a határidő előtti visszafizetés időpontjában, beleértve a határidő előtti visszafizetésnek az igazgatási költségekre gyakorolt hatását.

(5) Az ellentételezés nem haladhatja meg azt a kamatösszeget, amelyet a fogyasztó a hitel határidő előtti visszafizetésének időpontja és a hitelmegállapodásnak a megállapodásban foglalt megszűnési időpontja közötti időszakban fizetett volna.

17. cikk

Jogok engedményezése

(1) A hitelmegállapodás szerinti hitelezői jogoknak vagy magának a hitelmegállapodásnak harmadik személyre történő engedményezése esetén a fogyasztó az eredeti hitelezővel

⁽¹⁾ HL L 372., 1985.12.31., 31. o.

szembeni bármilyen követelése tekintetében az engedményes ellen jogosult keresetet benyújtani, ideértve az ellentételezést is, ha ez az érintett tagállamban megengedett.

(2) A fogyasztót kizárólag akkor nem kell tájékoztatni az (1) bekezdésben említett engedményezésről, ha az eredeti hitelező az engedménnyel megállapodva továbbra is hitelezőként jár el a fogyasztó felé.

18. cikk

Túllépés

(1) Folyószámla nyitására vonatkozó megállapodások esetében – amennyiben a fogyasztó számára engedélyezik a túllépést – a megállapodásnak tartalmaznia kell a 6. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett információkat is. A hitelezőnek ezen tájékoztatást mindenképpen nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón, rendszeresen kell biztosítania.

(2) Jelentős, egy hónapos időszakot meghaladó túllépés esetén a hitelező – írásban vagy más tartós adathordozón – haladéktalanul tájékoztatja a fogyasztót:

- a) a túllépésről;
- b) annak összegéről;
- c) a hitelkamatlábról;
- d) bármilyen alkalmazandó büntetésről, díjról vagy késedelmi kamatról.

(3) Ez a cikk nem érinti az arról rendelkező nemzeti jogszabályokat, hogy amennyiben a túllépés időtartama jelentős, a hitelező köteles más típusú hitelterméket felkínálni.

V. FEJEZET

TELJESHITELDÍJ-MUTATÓ

19. cikk

A teljeshiteldíj-mutató kiszámítása

(1) A teljeshiteldíj-mutatót amely éves alapon a hitelező és a fogyasztó megállapodása szerinti valamennyi jövőbeli vagy meglévő kötelezettségvállalás (lehívások, visszafizetések és díjak) jelenértékének felel meg az I. melléklet I. részében meghatározott matematikai képletnek megfelelően kell kiszámítani.

(2) A teljeshiteldíj-mutató kiszámítása céljából meg kell határozni a hitel fogyasztó által viselt teljes költségét azon díjak kivételével, amelyeket a fogyasztónak abban az esetben kell megfizetnie, ha a hitelmegállapodásban meghatározott kötelezettségeit nem teljesíti, valamint a vételártól eltérő azon díjak kivételével, melyet árú vagy szolgáltatások beszerzéséért köteles fizetni, függetlenül attól, hogy készpénzben vagy hitelből fedezik az ügyletet.

A fizetési ügyleteket és lehívásokat egyaránt rögzítő számlafenn tartási költségeket, a fizetési ügyletek és a lehívások céljára egyaránt szolgáló fizetési eszköz használatának költségeit, és a fizetési ügyletekkel kapcsolatos egyéb költségeket a hitel fogyasztó által viselt teljes költségébe bele kell számítani, kivéve, ha a számlanyitás opcionális és a számlával kapcsolatos költségeket a hitelmegállapodásban vagy a fogyasztóval kötött egyéb megállapodásban egyértelműen és külön feltüntették.

(3) A teljeshiteldíj-mutató kiszámítását arra a feltevésre kell alapozni, hogy a hitelmegállapodás a megállapodás szerinti időszakban érvényes marad, továbbá hogy a hitelező és a fogyasztó kötelezettségeit teljesíti a hitelmegállapodás szerinti feltételek mellett és időpontokig.

(4) Olyan hitelmegállapodások esetében, amelyek a teljeshiteldíj-mutatóban foglalt hitelkamatláb és adott esetben más díjak változását lehetővé tévő záradékokat tartalmaznak, a számítás idején azonban nem számszerűsíthetők, a teljeshiteldíj-mutatót azon alapfeltevés alapján kell kiszámítani, hogy a hitelkamatláb és más díjak az eredeti szint tekintetében rögzítettek, és a megállapodás időtartamának végéig alkalmazandóak maradnak.

(5) Szükség esetén az I. mellékletben meghatározott további feltevések alkalmazhatók a teljeshiteldíj-mutató kiszámításakor.

A Bizottság – amennyiben az e cikkben és az I. melléklet II. részében meghatározott feltevések nem elegendők a teljeshiteldíj-mutató egységes módon történő kiszámításához vagy már nem alkalmazkodnak a piaci kereskedelmi helyzethez – meghatározhatja a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához szükséges további feltevéseket vagy a meglévőket módosíthatja. Ezen intézkedéseket, amelyek célja e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek módosítása, a 25. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással kell elfogadni.

VI. FEJEZET

HITELEZŐK ÉS HITELKÖZVETÍTŐK

20. cikk

A hitelezőkre vonatkozó szabályozás

A tagállamok biztosítják, hogy a hitelezőket a pénzügyi intézményektől független testület vagy hatóság felügyeli vagy szabályozza. Ez nem érinti a 2006/48/EK irányelvet.

21. cikk

A hitelközvetítők egyes kötelezettségei a fogyasztók felé

A tagállamok biztosítják, hogy:

- a) a hitelközvetítő a fogyasztóknak szánt reklámokban és dokumentumokban feltünteti a jogkörét, különösen azt, hogy kizárólag egy vagy több hitelező javára, vagy független ügynökként jár-e el;

- b) adott esetben a fogyasztó által a hitelközvetítőnek fizetendő díjat a fogyasztó tudomására kell hozni, és a hitelmegállapodás megkötése előtt a fogyasztó és a hitelközvetítő között papíron vagy más tartós adathordozón rögzíteni kell;
- c) adott esetben a fogyasztó által a hitelközvetítőnek fizetendő díjról a hitelközvetítőnek tájékoztatnia kell a hitelezőt, a teljeshitel-díj-mutató kalkulálása érdekében.

VII. FEJEZET

VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

22. cikk

Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege

- (1) Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók ne mondhasanak le a nemzeti jog ezen irányelvet végrehajtó vagy annak megfelelő rendelkezéseiben rájuk ruházott jogokról.
- (3) A tagállamok továbbá biztosítják, hogy az általuk ezen irányelv végrehajtása során elfogadott rendelkezések a megállapodások szövegezéséből adódóan nem megkerülhetők, különösen az ezen irányelv hatálya alá tartozó leírások vagy hitelmegállapodások olyan hitelmegállapodásokba történő integrálásával, amelyek jellege vagy célja lehetővé teszi az irányelv alkalmazásának megkerülését.
- (4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a fogyasztók ne veszítsék el az ezen irányelvben biztosított védelmet egy harmadik ország jogának a hitelmegállapodásra alkalmazandó jogként történő kiválasztásával, ha a hitelmegállapodás egy vagy több tagállam területéhez szorosan kötődik.

23. cikk

Szankciók

A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést meghoznak azok végrehajtásának biztosítására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosoknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

24. cikk

Jogviták peren kívüli rendezése

- (1) A tagállamok biztosítják a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos fogyasztói jogviták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony eljárások létrehozását, adott esetben meglévő szervek felhasználásával.

- (2) A tagállamok ösztönzik ezeket a szerveket, hogy a hitelmegállapodásokkal kapcsolatos határokon átnyúló viták rendezésében is együttműködjenek.

25. cikk

A bizottság eljárása

- (1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikke (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.

26. cikk

A Bizottság tájékoztatása

Amennyiben valamely tagállam él a 2. cikk (5) bekezdésében, a 2. cikk (6) bekezdésében, a 4. cikk (1) bekezdésében, a 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában, a 6. cikk (2) bekezdésében, a 10. cikk (1) bekezdésében, a 10. cikk (2) bekezdésének g) pontjában, a 14. cikk (2) bekezdésében és a 16. cikk (4) bekezdésében foglalt szabályozási lehetőségekkel, arról, valamint a későbbi változásokról tájékoztatja a Bizottságot. A Bizottság a honlapján keresztül vagy más, könnyen hozzáférhető módon nyilvánosságra hozza ezt a tájékoztatást. A tagállamok meghozzák a megfelelő intézkedéseket, hogy a tájékoztatás eljusson a hitelezőkhöz és a fogyasztókhöz.

27. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok 2010. május 12-ig elfogadják és kihirdetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok e rendelkezéseket 2010. május 12-től alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A Bizottság ötévente, és első alkalommal 2013. május 12-ig felülvizsgálja az ezen irányelvben és mellékleteiben megállapított küszöbértékeket és a határidő előtti visszafizetésre vonatkozó ellentételezés mértékének kiszámításához alkalmazott százalékokat annak érdekében, hogy a közösségi gazdasági folyamatok és az érintett piac helyzetének fényében értékelje azokat. A Bizottság nyomon követi a 2. cikk (5) bekezdésében, a 2. cikk (6) bekezdésében, a 4. cikk (1) bekezdésében, a 4. cikk (2) bekezdésének c) pontjában, a 6. cikk (2) bekezdésében, a 10. cikk (1) bekezdésében, a 10. cikk (2) bekezdésének g) pontjában, a 14. cikk (2) bekezdésében és a 16. cikk (4) bekezdésében foglalt szabályozási lehetőségeknek a belső piacra és a fogyasztókra gyakorolt hatását. Az eredményeket közlik az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, adott esetben a küszöbértékek és a százalékok, valamint a fent említett szabályozási lehetőségek ennek megfelelő módosítására vonatkozó javaslatokkal együtt.

28. cikk

Az euróban kifejezett összegek átszámítása nemzeti pénznemre

(1) Ezen irányelv alkalmazásában azon tagállamoknak, amelyek az euróban kifejezett összegeket átszámítják nemzeti pénznemükre, az átszámítás tekintetében a kezdeti időszakban ezen irányelv elfogadásának időpontjában érvényes átváltási árfolyamot kell alkalmazniuk.

(2) A tagállamok az átszámítás eredményeként kapott összegeket kerekíthetik, ha az ilyen kerekítés nem haladja meg a 10 EUR-t.

VIII. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 87/102/EGK irányelv 2010. május 12-től hatályát veszti.

30. cikk

Átmeneti intézkedések

(1) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már léteznek.

(2) A tagállamok azonban biztosítják, hogy a 11–13. cikket, a 17. cikket, valamint a 18. cikk (1) bekezdésének második mondatát és a 18. cikk (2) bekezdését a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már létező nyílt végű hitelmegállapodásokra is alkalmazzák.

31. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

32. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2008. április 23-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

H.-G. PÖTTERING

a Tanács részéről

az elnök

J. LENARČIČ

I. MELLÉKLET

I. Az egyrészről a lehívások, másrészről a visszafizetések és díjak egyenlőségét kifejező alapegyenlet

A teljeshiteldíj-mutatót (THM) megállapító alapegyenlet éves alapon egyenletbe állítja egyrészről a lehívások teljes jelenértékét, másrészről a visszafizetések és a díjfizetések teljes jelenértékét, azaz:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-s_l}$$

ahol:

- X: a THM,
- m: az utolsó lehívás száma,
- k: a lehívás száma, ezért $1 \leq k \leq m$,
- C_k a k-adik lehívás összege,
- t_k az első lehívás időpontja és minden egyes ezt követő lehívás időpontja közötti időtartam, években és töredékévekben kifejezve, ezért $t_1 = 0$,
- m': az utolsó visszafizetés vagy díjfizetés száma,
- l: a visszafizetés vagy díjfizetés száma,
- D_l a visszafizetés vagy díjfizetés összege,
- s_l az első lehívás időpontja és minden egyes visszafizetés vagy díjfizetés időpontja közötti időtartam, években és töredékévekben kifejezve.

Megjegyzések:

- a) A mindkét fél által különböző időpontokban fizetendő összegek nem szükségszerűen egyenlők és nem szükségszerűen kell ezeket egyenlő időközönként megfizetni.
- b) A kiindulási időpont az első lehívás időpontja.
- c) Az időpontok közötti, a számításokban használt időtartamokat években vagy töredékévekben kell kifejezni. Egy évet 365 napból (vagy szökőév esetén 366 napból), 52 hétből vagy tizenkét egyenlő hosszúságú hónapból állónak kell tekinteni. Egy ilyen hónapot 30,41666 napból (vagyis 365/12 napból) állónak kell tekinteni függetlenül attól, hogy szökőévről van-e szó.
- d) A számítás eredményét legalább egy tizedesnyi pontossággal kell kifejezni. Ha a következő tizedeshelyen álló számjegy 5-nél nagyobb vagy azzal egyenlő, az adott tizedeshelyen lévő számjegyet eggyel növelni kell.
- e) Az egyenlet átírható egy egységes összeg és a pénzáramlás fogalmának felhasználásával (A_k), ami lehet pozitív vagy negatív, más szóval megfizetett vagy megkapott az 1 és k közötti időszakok során, években kifejezve, azaz:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k(1+X)^{-t_k}$$

ahol „S” a pénzáramlás jelenlegi egyenlege. A kétirányú pénzáramlás egyenlősége esetén ennek értéke nulla.

II. További feltevések a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához

- a) Ha a hitelmegállapodás értelmében a fogyasztó szabadon hívhatja le a hitelt, a teljes hitelösszeget azonnal és teljes egészében lehívottnak kell tekinteni;
- b) ha a hitelmegállapodás különböző módokat biztosít a lehívásra, amelyekhez különböző díjak és hitelkamatlábak kapcsolódnak, a teljes hitelösszeget a legmagasabb, az adott hitelmegállapodás szerinti leggyakoribb ügyletkategóriára alkalmazandó díj és hitelkamatláb mellett lehívottnak kell tekinteni;

- c) ha a hitelmegállapodás értelmében a fogyasztó általánosságban szabadon hívhatja le a hitelt, de a megállapodás a lehívás különböző módjai tekintetében összegre vagy időtartamra vonatkozó korlátokat határoz meg, a hitelösszeget a megállapodásban említett legkorábbi időpontban és az említett lehívási korlátok szerint lehívottnak kell tekinteni;
- d) ha a visszafizetés ütemezése nincs rögzítve, azt a feltevést kell alkalmazni, hogy
- i. a hitelt egyéves időszakra nyújtják; és
 - ii. a hitelt tizenkét egyenlő részletben és havonta fizetik vissza;
- e) ha a visszafizetés ütemezése rögzítve van, de a visszafizetések összege rugalmas, az egyes visszafizetések összegét a megállapodás által lehetővé tett legalacsonyabbnak kell tekinteni;
- f) eltérő rendelkezés hiányában, amennyiben a hitelmegállapodás egynél több visszafizetési időpontról rendelkezik, a hitelt hozzáférhetővé kell tenni, a visszafizetéseket pedig a megállapodásban előírt legkorábbi időpontban teljesíteni kell;
- g) amennyiben a hitel felső összeghatáráról még nem született megállapodás, azt 1 500 EUR-nak kell tekinteni;
- h) folyószámlahitel esetében a teljes hitelösszeget teljes egészében, a hitelmegállapodás teljes időtartamára vonatkozóan lehívottnak kell tekinteni. Ha a hitelmegállapodás időtartama nem ismeretes, a teljeshiteldíj-mutatót ki kell számítani azzal a feltevéssel, hogy a hitel időtartama három hónap;
- i) ha egy korlátozott időszakra vagy összegre eltérő kamatlábakat és díjakat kínálnak, a kamatlábat és a díjakat a hitelmegállapodás teljes időtartama tekintetében a legmagasabbnak kell tekinteni;
- j) olyan fogyasztói hitelmegállapodások esetében, amelyek tekintetében a kezdeti időszakra rögzített hitelkamatlábát állapítanak meg, amely időszak végén új hitelkamatláb kerül meghatározásra, amelyet ezt követően a megállapodás szerinti mutatónak megfelelően, rendszeres időközönként kiigazítanak, a teljeshiteldíj-mutatót azon feltevés alapján kell kiszámítani, hogy – a rögzített hitelkamatláb hatálya alá tartozó időszak végén – a hitelkamatláb azonos a teljeshiteldíj-mutató – a megállapodás szerinti mutatónak az adott időpontban érvényes értékén alapuló – kiszámításának időpontjában érvényes hitelkamatlábbal.
-

II. MELLÉKLET

ÁLTALÁNOS EURÓPAI FOGYASZTÓI HITEL-TÁJÉKOZTATÓ

1. A hitelező/hitelközvetítő neve és elérhetősége

Hitelező Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Fax (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]
Adott esetben Hitelközvetítő Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Fax (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]

(*) Nem kötelező kitölteni.

Ahol fel van tüntetve az „adott esetben” kifejezés, a hitelezőnek ki kell töltenie a rovatot, amennyiben az információk vonatkoznak az adott hiteltermékre, illetve törölnie kell az információt vagy az egész sort, amennyiben az információk nem vonatkoznak az adott hiteltípusra.

A szögletes zárójelben levő tájékoztatás magyarázatként szolgál a hitelező számára, és a megfelelő adatokat kell beírni a helyébe.

2. A hiteltermék fő jellemzőinek leírása

A hitel típusa	
A teljes hitelösszeg <i>A hitelmegállapodás értelmében rendelkezésre bocsátott felső összeghatár vagy teljes összeg.</i>	
A lehívásra vonatkozó feltételek <i>A pénz rendelkezésre bocsátásának módja és ideje.</i>	
A hitelmegállapodás időtartama	
A részletek és adott esetben a részletek kiutalásának sorrendje.	Önnek az alábbi fizetéseket kell teljesítenie: [A fogyasztó által teljesítendő fizetések összege, száma és gyakorisága] A kamat és/vagy díjak az alábbi módon fizetendők:
A fizetendő teljes összeg <i>A felvett tőke, valamint a kamat és a hitelhez kapcsolódó esetleges költségek összege.</i>	[A teljes hitelösszeg és a hitel teljes költségének összege]
Adott esetben A hitel árura vagy szolgáltatásra vonatkozóan halasztott fizetés formájában nyújtott hitel, vagy konkrét áru szállításához vagy szolgáltatás nyújtásához kapcsolódik. Áru/szolgáltatás neve Készpénzár	

Adott esetben Az előírt garanciák A hitelmegállapodáshoz kapcsolódóan nyújtandó biztosíték leírása.	[A biztosítékok fajtái]
Adott esetben A visszafizetések nem vezetnek a tőke azonnali törlesztéséhez.	

3. A hitel költségei

A hitelkamatláb vagy adott esetben a hitelmegállapodásra alkalmazandó különböző hitelkamatlábak	[% — Rögzített vagy — Változó (az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatlábbal) — Időtartamok]
Teljeshiteldíj-mutató (THM) A teljes költség a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve. A THM a különböző ajánlatok összehasonlítását segíti.	[% Az itt meghatározandó kamatláb mértékének kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példa]
Kötelező-e a hitel megszerzéséhez, vagy a hitelnek a meghirdetett feltételek melletti megszerzéséhez az alábbiak megkötése: — hitelt biztosító biztosítás, vagy — egyéb járulékos szolgáltatás? Amennyiben ezen szolgáltatások költségeit a hitelező nem ismeri, azok a THM-ben nem szerepelnek.	Igen/nem [amennyiben igen, tüntesse fel biztosítás típusát] Igen/nem [amennyiben igen, tüntesse fel a járulékos szolgáltatás típusát]
Kapcsolódó költségek	
Adott esetben Egy vagy több számla fenntartása szükséges mind a fizetési ügyletek, mind a lehívások rögzítéséhez	
Adott esetben Egy adott fizetési eszköz (pl. hitelkártya) használati költségeinek összege	
Adott esetben A hitelmegállapodásból eredő bármely egyéb költség	
Adott esetben Azon feltételek, amelyek mellett a hitelmegállapodáshoz kapcsolódó, fent említett költségek módosíthatók	
Adott esetben Közjegyzői díjak fizetésére vonatkozó kötelezettség	
A késedelmes fizetés esetén fizetendő költségek Az elmulasztott fizetések komoly következményekkel járhatnak Önre nézve (pl. kényszerértékesítés) és megnehezíthetik a hitel megszerzését.	Az elmulasztott fizetések okán Ön által fizetendő összeg: [..... (az alkalmazandó kamatláb, valamint ennek kiigazítására vonatkozó szabályok, és adott esetben a késedelmi díjak)]

4. Egyéb fontos jogi vonatkozások

Elállási jog Önnek 14 naptári napon belül joga van elállni a hitelmegállapodástól.	Igen/nem
---	----------

Határidő előtti visszafizetés Önnnek joga van a hitelt teljes egészében vagy részben a határidő előtt bármikor visszafizetni.	
Adott esetben A határidő előtti visszafizetés esetén a hitelező a következők ellentételezésre jogosult:	[Az ellentételezést (kiszámításának módját) a 2008/48/EK irányelv 16. cikkét végrehajtó rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni.]
Adatbázisokban végzett keresés A hitelezőnek kérelem nélkül és díjmentesen tájékoztatnia kell Önt az adatbázisokban végzett keresés eredményéről, ha a hitel igénylést adatbázisban való keresés alapján utasítják vissza. Ez nem alkalmazandó abban az esetben, ha az ilyen tájékoztatást az európai közösségi jog tiltja, vagy az a közrend vagy a közbiztonság céljaival ellentétes lenne.	
A hitelmegállapodás tervezetéhez való jog Önnnek joga van arra, hogy kérelmezze a hitelmegállapodás tervezete egy példányának díjmentes rendelkezésre bocsátását. E rendelkezés nem alkalmazandó, ha a kérelem benyújtásának időpontjában a hitelező nem kívánja Önnel a hitelmegállapodást megkötni.	
Adott esetben Az az időtartam, ameddig a hitelezőt a szerződéskötést megelőző tájékoztatás kötelezi.	Ez a tájékoztatás ...től/-től ...-ig érvényes.

Adott esetben

5. **A pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazása esetén nyújtandó kiegészítő információk**

a) a hitelező tekintetében	
Adott esetben A hitelező képviselője az Ön lakóhelye szerinti tagállamban Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Faxszám (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]
Adott esetben Nyilvántartásba vétel	[A cégjegyzék, amelybe a hitelezőt bejegyezték, valamint a cégjegyzékszám vagy a nyilvántartásban az azonosítására szolgáló egyenértékű azonosítási mód.]
Adott esetben A felügyelő hatóság	
b) a hitelmegállapodás tekintetében	
Adott esetben Az elállási jog gyakorlása	[Az elállási jog gyakorlására vonatkozó gyakorlati utasítások, amelyek tartalmazzák többek között e jog gyakorlásának időtartamát, azt a címet, amelyre az elállási jogról szóló értesítést küldeni kell, valamint az e jog gyakorlásának elmulasztásából eredő következményeket.]
Adott esetben Az a jog, amely alapján a hitelszerződés létrejöttét megelőzően a hitelező kapcsolatot teremtett Önnel	

Adott esetben A hitelmegállapodásra irányadó alkalmazandó jogra és/ vagy az illetékes bíróságra vonatkozó záradék	[Határozza meg a vonatkozó záradékot.]
Adott esetben Nyelvhasználat	Az információk és a szerződési feltételek [... nyelven] kerülnek meghatározásra. A hitelmegállapodás időtar- tama alatt az Ön hozzájárulásával a(z) [... nyelven/ nyelveken] kívánunk Önnel kapcsolatot tartani.
c) a jogorvoslat tekintetében	
Peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárások megléte, és az azokhoz való hozzáférés	[Az, hogy a távollevők között kötött szerződés szerződő felének minősülő fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor az milyen módon vehető igénybe.]

(*) Nem kötelező kitölteni.

III. MELLÉKLET

EURÓPAI FOGYASZTÓI HITELTÁJÉKOZTATÓ

1. a folyószámlahitelekről
2. az egyes hitelszövetkezetek által ajánlott fogyasztói hitelekről (a 2008/48/EK irányelv 2. cikkének (5) bekezdése)
3. az adósságátütemezési célú hitelekről

1. A hitelező/hitelközvetítő neve és elérhetősége

Hitelező Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Faxszám (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]
Adott esetben Hitelközvetítő Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Faxszám (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]

(*) Nem kötelező kitölteni.

Ahol fel van tüntetve az „adott esetben” kifejezés, a hitelezőnek ki kell töltenie a rovatot, ha az információk vonatkoznak az adott hiteltermékre, illetve törölnie kell a sort, ha az információk nem vonatkoznak az adott hiteltípusra.

A szögletes zárójelben levő tájékoztatás magyarázatként szolgál a hitelező számára, és a megfelelő adatokat kell beírni a helyébe.

2. A hiteltermék fő jellemzőinek leírása

A hitel típusa	
A teljes hitelösszeg <i>A hitelmegállapodás értelmében rendelkezésre bocsátott felső összeghatár vagy teljes összeg.</i>	
A hitelmegállapodás időtartama	
Adott esetben Önt bármikor felszólíthatják a teljes hitelösszeg visszafizetésére.	

3. A hitel költségei

A hitelkamatláb vagy adott esetben a hitelmegállapodásra alkalmazandó eltérő hitelkamatlábak.	[% — rögzített vagy — változó (az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatlábbal)]
---	--

Adott esetben A teljeshiteldíj-mutató (THM) (*) <i>Ez a hitel teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve. A THM a különböző ajánlatok összehasonlítását segíti.</i>	[% Az itt meghatározandó kamatláb mértékének kiszámításához használt valamennyi feltevést megemlítő reprezentatív példa.]
Adott esetben Költségek Adott esetben A költségek módosításának feltételei	[A hitelmegállapodás megkötésének időpontjától érvényes költségek.]
A késedelmes esetén felmerülő költségek	Az elmulasztott fizetések okán Ön által fizetendő összeg: [..... (az alkalmazandó kamatláb, valamint ennek kiigazítására vonatkozó szabályok, és adott esetben a késedelmi díjak)]
(*) Nem alkalmazandó a folyószámlahitelekre vonatkozó európai fogyasztói hiteltájékoztatóra azokban a tagállamokban, amelyek a 2008/48/EK irányelv 6. cikkének (2) bekezdése alapján úgy határoznak, hogy folyószámlahitelek esetében a THM-et nem kell feltüntetni.	

4. Egyéb fontos jogi vonatkozások

A hitelmegállapodás felbontása	[A hitelmegállapodás felbontására vonatkozó feltételek és eljárás.]
Adatbázisokban végzett keresés <i>A hitelezőnek kérelem nélkül és díjmentesen tájékoztatnia kell Önt az adatbázisokban végzett keresés eredményéről, ha a hitelígénylest adatbázisban való keresés alapján utasítják vissza. Ez nem alkalmazandó abban az esetben, ha az ilyen tájékoztatást a közösségi jog tiltja, vagy az a közrend vagy a közbiztonság céljaival ellentétes lenne.</i>	
Adott esetben Azon időtartam, ameddig a hitelezőt kötelezi a szerződéskötést megelőző kötelezettség.	Ez a tájékoztatás ...-tól/-től ...-ig érvényes.

Adott esetben

5. Arra az esetre vonatkozó kiegészítő információk, ha a szerződéskötést megelőző tájékoztatást egy meghatározott hitelszövetkezet nyújtja (2008/48/EK irányelv 2. cikkének (5) bekezdése), vagy ha arra adósságátütemezési célú fogyasztói hitel nyújtása céljából kerül sor

A részletek és adott esetben a részletek kiutalásának sorrendje.	Önnek az alábbi fizetéseket kell teljesítenie: [A részletfizetési táblázat reprezentatív mintája, amely tartalmazza többek között a fogyasztó által teljesítendő fizetések összegét, számát és gyakoriságát.]
A fizetendő teljes összeg	
Határidő előtti visszafizetés <i>Önnek joga van a hitelt teljes egészében vagy részben a határidő előtt bármikor visszafizetni.</i> Adott esetben A határidő előtti visszafizetés esetén a hitelező a következő ellentételezésre jogosult:	[Az ellentételezést (kiszámításának módját) a 2008/48/EK irányelv* 16. cikkét végrehajtó rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni.]

Adott esetben

6. A pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazására vonatkozó kiegészítő információk

a) a hitelező tekintetében	
Adott esetben A hitelező képviselője az Ön lakóhelye szerinti tagállamban Cím Telefonszám (*) E-mail cím (*) Faxszám (*) Internetcím (*)	[Név] [A fogyasztó által használandó postai cím]
Adott esetben Nyilvántartásba vétel	[A cégjegyzék, amelybe a hitelezőt bejegyezték, valamint a cégjegyzékszám vagy a nyilvántartásban az azonosítására szolgáló egyenértékű azonosítási mód.]
Adott esetben A felügyelő hatóság	
b) a hitelmegállapodás tekintetében	
Elállási jog <i>Önnek 14 naptári napon belül joga van elállni a hitelmegállapodástól.</i> Adott esetben Az elállási jog gyakorlása	Igen/nem [Az elállási jog gyakorlására vonatkozó gyakorlati utasítások, amelyek többek között tartalmazzák azt a címet, amelyre az elállási jog gyakorlásáról szóló értesítést el kell küldeni, valamint az e jog gyakorlásának elmulasztásából eredő következményeket.]
Adott esetben Az a jog, amely alapján a hitelszerződés létrejöttét megelőzően a hitelező kapcsolatot teremtett Önnel	
Adott esetben A hitelmegállapodásra és/vagy az illetékes bíróságra alkalmazandó jogra vonatkozó záradék	[Határozza meg a vonatkozó záradékot.]
Adott esetben Nyelvhasználat	Az információk és a szerződési feltételek [... nyelven] kerülnek meghatározásra. A hitelmegállapodás időtartama alatt az Ön hozzájárulásával a [... nyelven/nyelveken] kívánunk Önnel kapcsolatot tartani.
c) a jogorvoslat tekintetében	
Peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárások megléte, és az azokhoz való hozzáférés	[Az, hogy a távollevők között kötött szerződés szerződő félének minősülő fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor az milyen módon vehető igénybe]
(*) Nem kötelező kitölteni.	